CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

5184

THREE TURKI MANUSCRIPTS FROM KASHGAR.

55

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Entered 20.5.15

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

20.5.15

ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA.

THREE TURKI MANUSCRIPTS FROM KASHGHAR,

BY

E. DENISON ROSS, Ph.D., C.I.E.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

5184

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

THREE TURKI MANUSCRIPTS FROM KASHGHAR.

These three volumes seem to represent an incomplete copy of a much larger compilation containing a collection of Turki works, original and translated, bearing on the History of Turkestan. The confusion that prevails in the arrangement of their contents is so great that after a very careful and prolonged examination I have been unable to determine the following points :—

(1) Who was the author of the compilation

(2) When the compilation was made

(3) What the compilation actually contained

The present Volumes are all written on the same kind of paper,* and on folio 157*b*. of Vol. III there is a colophon saying that the copy was made in A.H. 1322 (A.D. 1904).

The general contents of the 3 volumes are as follows :—

Volume I.	Daftar I. of Ta'rîkh-i-Rashîdi—		Preface and Life of the Prophet.
	,, II.	Do.	History of Chingiz Khân.
	,, III.	Do.	From Chingiz Khân to Humâyûn.
	,, IV.	Do.	Anecdotes.
Volume II	,, V.	Do.	Preface and translation of a portion of Mirza Haidar's *Ta'rîkh-i-Rashîdi.*
	,, VI.	Do.	Anecdotes.
Volume III.	,, VII.	Do.	Preface for the most part as in Daftar V.

This last Preface bears the superscription Daftar VII. of the *Ta'rîkh-i-Rashîdi.* But apart from the repetition of the Preface to the translation of Mirza Haidar's *Ta'rîkh-i-Rashîdi,* which has already been given, and which properly belongs to Daftar V (in Volume II) there is no allusion in this volume to the title *Ta'rîkh-i-Rashîdi.* The rest of the volume contains five distinct works or portions of works, which may or may not belong to this second *Ta'rîkh-i-Rashîdi* : and as will be seen below the last four of these contain by far the most valuable portion of these Volumes. They are as follows .—

(1) A collection of anecdotes relating to Saints and Prophets,

(2) The *Taḏkira-i-'Azîzân* otherwise known as the *Taḏkira-i-Khwâjagân* by Muhammad Ṣâdiq. This is incomplete at the beginning.

(3) Life of a famous Saint named Muḥammad Sharîf.

(4) A Qaṣîda on the Revolt of Vali Khân Tora.

(5) *Ghazât-i-Muslimîn,* being an account of the later Tungani wars and of Ya'qûb Beg.

This is incomplete at the end.

* The paper bears stamp of the Ural Factory (*Uralskoe Fabrik*). It is of two kinds : One is glossy and bears the No. 6 the other is rough and bears the No. 7.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

DETAILED CONTENTS OF THE THREE VOLUMES,

VOLUME I.

folio 1*b* "Daftar 1" of the Ta'rîkh-i-Rashîdî begins.

2*b* *l* 4 Author's Introduction.

Name of the author: Muhammad Niyâz* ibn 'Abdul Ghafûr.

3*a*. Mention of Muḥammad 'Azîz Wang, Hâkim of Khotan, who suggested that the author should write a general history from Adam to the time of the Khans (of Khotan) saying it would be a source of diversion to himself and of fame to the author. The author thereupon proceeded to make extracts from various works in Persian such as the Ta'rîkh-i-Akbari, the Rauẓat-ul-Jinân, the Taj-ush-Shu'arâ and the Nigâristân, and then to arrange them in suitable order. He next divided his compilation into 3 parts (*qism*.)

Part I Adam to Chingiz Khân,

Part II Chingiz to Humâyûn,

Part III The Wonders of Creation,

and gave the whole a title which is missing in the present copy though a blank space has been left for it.

4*a*. Poetical introduction.

5*a*. Fazl I—In praise of Muḥammad.

5*b*. Fazl II—The Jinns.

7*b*. Adam.

14*b*. Life of Moses.

20*b*. Birth of Prophet Muḥammad.

44*b*. Life of Muḥammad interspersed with anecdotes of former prophets. Ends abruptly with a ridiculous story of the prophet 'Uj saying that he measured 23,380 *gaz* in height, that he could reach to the clouds, and that he was able to catch a fish at the bottom of the sea and then cook it by holding it against the sun!

The catch-word at the bottom of this folio is the first word found on folio 2*b* of Vol. III as will be mentioned below.

45*a* "Daftar II" History of Chingiz Khân.

45*b* Genealogy of Chingiz Khân traced from Noah.

Birth of Chingiz Khân.

Lives of various famous personages from whom Chingiz Khan is claimed to be descended, such as Anush, Kinan, Akhnukh, Mahalal, Methusaleh, etc., etc.

49*b* Turk the son of Japeth.

---

* I presume this cannot be the author of the Târîkh-i-Shahrukhi (edited by N. N. Pantusoff, Kazan, 1885) whose name was Niyâz Muḥammad Khoqandi. Unfortunately I have not a copy of this work to consult, but Prof. Hartmann tells me that Muḥammad Niyâz 'Abdul Ghafûr is not known to him as an author.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

51*b* Qara Khân.

52*a* Oghuz Khân.

down to 76*b* History of Chingiz Khân.

74*b* The sack of Herat.

75*a* Original verses by the author or as he styles himself the " Translator. "

77*a* PART II FROM CHINGIZ to HUMÂYÛN.

Begins with the genealogy of Humâyûn.

Accounts of his ancestors.

79*a* Tamerlane.

80*b* Humâyûn goes to Khurâsân and 'Irâq.

84*a* Shah Tahmâsp.

104*b* Siege and capture of Kandahar.
Conquest of Kabul.

116*a* Conquest of Badakhshân.

119*a* Rebellion of Kâmrân Mîrzâ who captures Kabul.

121*a* Humâyûn advances from Badakhshân and recaptures Kabul.

139*b* The last events in the career of Mirza Haidar Gurkân (author of the *Ta'rikh-i-Rashîdî*).

141*b* Death of Mirza Haidar.

Here begins a long poem which continues down to the end of the daftar on folio 145*b*.

Folio 146*a* Daftar IV.

" On the intelligence of the intelligent and the wit of the witty."

This section contains a large collection of anecdotes culled from well known Arabic and Persian works, such as the Maqâmât of Harîrî, Athâr-ul-Bilâd, Rauẓat-uṣ-Ṣafâ, etc.

VOLUME II.

Title " Kitâb Ta'rîkh-i-Rashîdî ning bishinji Daftari," *i. e.*

Daftar V of the Ta'rîkh-i-Rashîdî.

*"Account of the Taklamakan Affair."

Folio 2*b* Pious introduction. On the third page of which we find a passage beginning with the word معدن which corresponds precisely with the opening of Daftar 7 in Vol. III.

Begins with a preface to the translation of *Ta'rîkh-i-Rashîdî* which corresponds verbally with that found in Vol. III. as mentioned below.

* Contains nothing whatever about this affair, whatever it may have been.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Folio 17*a*—321*b* Translation of the *Ta'rikh-i-Rashîdî* from beginning down to the account of the Shaibâni Sultans (see my translation, p. 283.)

Folio 324*a* Daftar VII.

The Wonders of Creation ; very much resembling the last Section of Daftar IV and taken from the same or similar works.

Folio 2*b* Daftar VII.

Begins with the word عصص which is the catch-word at the foot of the folio 44 *b*. Vol. I. and from this word down to line 10 folio 8, corresponds verbatim with line 7 folio 2*b* down to line 10 folio 14 *a* of Vol. II.

Folio 43*b* begins in the middle of a sentence which belongs to the end of the introduction to the Taḍkirá-i-'Azîzân, which contains the life of Khwaja 'Abdullah, the son of Yûsuf of the Qarataghluq faction. The author Muḥammad Ṣadiq of Kashghar *tells us that he completed the life of 'Abdullah (whom he speaks of as Hazrat Khwaja Padishah) in A. H. 1181 A. D. 1766). †

This work ends somewhat abruptly on folio 157*b* with an anecdote of the Prophet after the description of the siege of Ush Turfan in which 'Abdullah was defeated. ‡

The copyist gives the date of transcription as A. H. 1322 (A. D. 1904.)

Folio 161*b*—182*b* blank.

Life of Khwaja Muḥammad Sharîf who lived during the reign of the great 'Abdur Rashîd Khan, and who died in A. H. 973 § (A. D. 1565.) This work is, I believe, otherwise unknown, but as it is almost entirely legendary it does not deserve a detailed description.

Folio 183*a*—184*b* blank.

Folio 185*a*—187*b*. The revolt of Wali Khan Tora described in a long Qaṣ́da, of which I give the text and translation below.‖ This revolt against the Chinese took place in 1857 A. D.

Folio 188*a* blank.

---

* A very complete condensation or epitome of this work has been published by Professor Hartmann of Berlin Der Islamische Orient VI-X. *Ein Heiligen Staat im Islam.* Mr. Hartmann says of this work : "It is not a History, but rather a medley of anecdotes intended for the glorification of the house of Ishaq, a sketch drawn by a fanatic, who in his infatuation fails to notice what a pitiable role his hero plays."

† Mr. Hartmann's Manuscripts seem to give 1182 A. H. as the date of completion.

‡ This corresponds to page 284 line 27 of Professor Hartmann's German abridgement. The history of Eastern Turkestan during this period A. D 1572 to A. D. 1857 has been well described by Bellew in the *Report of the Forsyth Mission to Yarkand.* Pages 179—190.

§ This is given by most authorities as the date also of 'Abdur Rashîd's death, but in this work it is distinctly stated that the Khân survived the Saint by three years, during which he paid constant visits to the Saint's tomb. This would place the Khân's death in 976 A. H. (1558 A. D.)

‖ This poem bears considerable resemblance to the poem called کتاب غزات در ملک چین published by Pantusoff, Kazan, 1880.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Folio 188*b*—214*b* (the end) A history of the last Tungani wars and the career of Ya'qûb Beg including an account of the Forsyth Mission.

On folio 195*b* we learn that the title of this work is *Ghazât-i-Muslimîn* or the Holy Wars of the Moslems.

This portion ends abruptly with the heading of a new chapter which was to deal with the flight of Niyâz Beg to China. Ya'qûb Beg died at Korla in May 1877. The last date mentioned is A. H. 1294 (A. D. 1877.)

This work is half in prose and half in verse. It begins with a poetical introduction of the conventional pious type occupying 3 pages, which is followed on folio 189*b* by a description in prose of the state of the Musalmans of Moghulistan under Chinese rule.

I do not think the whole of this work deserves printing in its entirety but as it is apparently otherwise unknown I give below a portion of the text for purposes of identification, and as a specimen of a modern Turki composition. The Manuscript abounds in orthographical errors which for the most part I have allowed to remain, as they show to what extent a fine language may be corrupted by disuse.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

VOLUME III, FOLIO 185 *a*. TO 187 *b*.

THE REVOLT OF VALI KHAN TORA.

ولی خان تورہ نام بی سر انجام - اندیجانی شبیخون برله کاشغر شهری ایچره کریب .رمونچه قلّاش بد معاش لارغه باش بولوب بوالته شهر اوزره شور شرار لارنی سالیب غارت گر لیک گه قول قویغانیدین اندك مدّت ده تقدیر سبحانیدین فوج خاقانی یتب کلیب اوّل نافرجام لار فرار اختیار ایلاب بو یورت لار آرام و قرار تاپقانی نینك +

حکایتی

(۱) ثنای حمد بیحد ذات پاکی حضرت رحمان
تورانّی فترتیدین جمله موجودات ایله انسان

(۲) غرض اوّل ایردی دنیا غه کتور ماك احمد مختار
چراغی ایکی عالم اوّل حبیب حضرت سبحان

(۳) هدایت انجمی دور اوّل نبی اصحاب سرخیلی
ابو بکر و عمر عثمان علی دور حیدری یزدان

(۴) دیین مدحینی ظلّ الله بو سکز شهر اوزه آنی
زهی آفریدونی ثانی بهادر نادری دوران

(۵) جساق جو نوانگ سولا امبان چین چمن یارکند اوزه والی
که شاه لار ایچره کم کلکان بو رنگ اقبال لیغ سلطان

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

(٦) كه مجمل ايلايين سوزنى بو يرده قيلمادىم تفصيل
مگر اغزيده مينگ تيل بولسه شه وصفى غه يوق ايمكان
(٧) اوتوب شنفونگ حسابى يته يل تاريخ حناقانى
اجر يتقو (sic) كوكرباط اوزره قراقچى توشتى بى پايان
(٨) چقارتيب كِنْت وصحراغه ينه قيلدورتوبان فتوى
شريعت حكمى نى انگلاب تمامى زيرك و نادان
(٩) اورونگلار اولتورونگلار كلسه هر جانب قراقچى لار
شريعت امرى اولدور چونكه واجب ساقلا ما قليق جان
(١٠) توتونگ لار بولسه گر فرصت آنگا ليكين قوشولمانگ لار
اگر بولسه آنگا تابع جهالت دور كيتر ايمان
(١١) بو اثنا ① ايردى مفسدلار تغارچى غه يتيب كليش
حقيب بير مونچه هندواقسقال كشمير احمد خان
(١٢) يولوقميش بى خبر موندين چيقيب تانگشنچى لار بيرله
كيتيب دوزخ قه بير هندي قراقچى دين آليب بيش جان
(١٣) يانيب هندو بيله كشمير لار هم چقتى يا مونغه
نوازيشلار بيلان اون يامبونى شانگ اتّى خان اسبان
(١٤) يقين لاشقان ② ساري بولماى خطاى چقتى سوقوب ينگفن
شمالباغ هر يانيغه توغ علم لارنى تيكيب شول آن

(1) MS. wrongly اسنا.
(2) The ش in this word has the force of nearer and nearer.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

(۱۵) چقیب هر ساری وانگ بیگ ایشکاغه[1] تارتیب (بنه) لشکر
سپه آرالیق ایلاب هم (بنه) تورردی توروب میدان
(۱۶) یوروب شولکیچه پیش[2] جنگ ده بولوب چین خلقی غه رهبر
یتیب تیکوی قراچی لار قاچیشتی[3] خرس دیك لرزان
(۱۷) شبیخون ده قاچور غاندین بولوبان پارچه لار خوشحال
مبارکباد لیق ایلاب بو ایشلارغه بولوب خندان
(۱۸) توروب بیر کیچه کوندوز ایشکاغه بیگ یار لیع برله
یانیب چون ایرته سی کیردی شهر گه اوّل یانیب[4] میدان
(۱۹) قراچی لار ینه کلدی دیبان شهر که[5] خبر بولدی
مکمّل بولدی لشکر کوك تیمور دین کِفتیده[6] قالقان
(۲۰) توتوب شمشیر نیزه یارکند اهلی بیلان کشمیر
کیبب افغان بیلان هندو لباسی غه کیبب خفتان
(۲۱) توتوب سان سیز علم لار هر بیری مینگ غه نشان ایردی
یوروب مور و ملخ دیك موج ایله او لنوع کم عمّان
(۲۲) سپر لار میخلاری ایل کِفْتی[7] اوزره هر طرف انجم
سنانلار شعله سی خورشید ینگلیغ شانه ده قالقان

(1) Must be read *ishkayha* though ishik-agha is more correct: though everybody in Kashgharia says *ishkagha*.

(2) We must read *pish-jang* for *pish-i-jang*.

(3) *Qachishti* from *qachishmaq* here means not "to fly from each other," but "to fly in different directions.

(4) Perhaps an error for تابیب or الیپ.

(5) This line can only be made to scan by reading the *ga* after shahr as if it were the a of Western Turkish.

(6) *Sic* for کتفده.

(7) *Sic* for کتفی.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

(۲۳) چریک لار کشرتیدین کشنگان آط لار صدا سیدین
بولوب ایل نینگ قولاغی کر اوشولکون بارچه نینگ یکسان

(۲۴) بورنگ قوزغالدی لشکر وانگ بیکم امری بیله یکسر[1]
خطایلارغه بولوب رهبر قراقوم ده قوروب میدان

(۲۵) غضب برلان خطای[2] خلقی قراچی غه باسیب طیفور
توراغه تاپماین قدرت قراچی قاچتی سرگردان

(۲۶) قریلدی اوشبو جنگ ده بی عدد اوباش قیرغزلار
که قوغلاب کوکرباط دین اوتکازیب[3] چین لشکری آنسان

(۲۷) خطای ایچره کریب ابلیس اوستادی کبی مکّار
مسلمان قیلماین همراه چریک بیردورسه دیب امان

(۲۸) بولوب مغرور موندا غ حیله گه چینی سپه بارچه
بریب طیفور بیلان توف زنبرک اوق داروني چقّان

(۲۹) اوشولکوندین باری اوغری کروهی کوب یوراک لاندی
توتوب یانغاج عطایلار آنچه لازم تحفه نی اوبدان[4]

(۳۰) مسلمانلارغه اندین بولدی وحشت نینگ بری لوزمینگ
اوزی نینگ موشتی برلان اوروبان اوزباشی نی یارغان

(۳۱) یانیب کردی خطای ینگفن لارینی آلدیراب تاشلاب
طلاطف بولدی عالم بولدی دیگر بی سر وسامان

(1) MS. reads عسکر which appears wrong.

(2) خطای is regarded by the poet as composed two syllables only.

(3) *Utkezmek* is another form of *Utkermek*, to pass or to cause to pass. The Persian گزرانیدن.

(4) *Obdan* should be written without,

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

(۳۲) چقیب جونگ وانگ بیگم جرعت بیلان تاکیم صفیل اوزره
سکندر سدّی ینگلع جابجا قیلدور غالی قورغان

(۳۳) اتیب دروازه آندین هم صفیل سرکوبّ نی بند ایلاب
قویوب سرکوفده هر بیر کله سی کوفدیک سپه سالان[1]

(۳۴) صفیل غه چقتی یارکند اهلی چون مور وملخ ینگلیغ
بولوب هر جُبّه خانه کوب چوماقدین آق قوناق بوستان

(۳۵) بوبش دروازه اوزره توختاتیب لایق عملداری
قبوغ لار استیده سردار لارغه قیلدیلار فرمان

(۳۶) قباغ دروازه اوزره اعلم اخوند بولسو دیب حاضر
ترکباغ اوزره قاضی اخوند توروب کلگان گه برسون آن

(۳۷) اوچونجی مسخره دروازه اوزره مفتی صیف الله
مزارت لارغه نذر ایلاب تیلاوت (Sic) قیلدوروب قرآن

(۳۸) توروب تورتونجی یعنی خانقه دروازه[2] اوستیده
بولوب هر ساری واقف اوّل خردمند خواجه نعمان

(۳۹) بیگم آلتون قبوغیده کیچه کوندوز بولوب حاضر
یانیده قویدی بش یوز توف دوشمن غه آتقالی پهلوان[3]

(۴۰) ینه آندین بیگم آط چافتوروب هر رسته بازاری
دعا ایلاب خلایق غه اولوس ایلاب باری افغان

(1) Note *sipahsalan* for *sipahsalar* for the sake of the rhyme.

(2) In the original MS. verses 37, 38, 39 are out of order and run as follows :—37*a*, 28*a*, 38*b*, 39*a*, 27*b*, 39*b*,

(3) This line as it stands does not scan. It could be made to scan however if we change the order of the words as follows: یابنده قویدی بش یوز آتقانی دوشمن غه توف پهلوان

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

(۴۱) اورنگ لار نفعی بیلسانگ لار بو ایشده ای شهر خلقی
بولاپنجی کرسه شهر ایچره سالینگ لار اور لارشیب دومبان

(۴۲) باری تسلیم ایلاب انگلابان سمع رضا برله
شهر خلقی قیلیب بو ایشده بارچه عهد ایله پیمان

(۴۳) یتیب کلدی قراچی ایرته سی دروازه آلدیغه
هجوم ایلاب شهر ساری توقوم دین باشیده قالقان

(۴۴) یوگوردی های هوی برله چنان یاجوج خیلی دیك
صفیل اوزره سالیب قیقاس قراچی هم [سالیب][1] چوقان

(۴۵) بولالمای عاقبت یاندی اوشولدم اول قراچی لار
اتیب مطلق و طیفور خشت فُخْتَه یاغدوروب باران

(۴۶) ینه بر ایکی کون اوتمای کریب سوتلیك مزار ایچره
سحر دین شام غه اوق یب اولوکلار دین قاچیب قوپغان

(۴۷) بو ینگلیغ اوتوز ایکی کونه قراچی کلدی هر یاندین
صفیل اوزره آتیب آنچه تیریك توشکان نی هم چا فغان

(۴۸) شهر اطرافیده اوچ آی یاتیب بو قوم بد اندیش
تصرّف ایلابان صحرا و باغ و دشت ایله بوستان

(۴۹) توتوب صحرا یوزینی متصل یاجوج قومی دیك
یولاب آلدیغه کیلسه اوت قیوب یوز مینگ تُمَن خرمان

(1) As the line was defective I have repeated the word سالیب in this place.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

(۵۰) خطای چقسه قاچیب یورمیش قمو شلوق ایچره تولکی دیک
یانیب مردُم منافق لار مسلمانلار غه اوق آتقان

(۵۱) قفاق کارنای آیاق ناغرا سِبَت① دومباق قراچی لار
زنان ایگنی کیگان قوم لوطی تلفکی دانگقان

(۵۲) قباب بویارکندنی بو صفت بو قوم بد اندیش
ایدی چون فصل جَوزا تاکه بولدی موسم میزان

(۵۳) گورونج اون تنگه اون بش تنگه سویوقدین قیریلیب ایل
بولوب چون ایل کوزیگه گویا② آی فاره سیدیک نان

(۵۴) خلایق لار اوی ایچره کیچه کوندوز یارغو چاق تارتیب
شکرغه اشتها سزلار ایچارگه تافماین یومدان

(۵۵) بورنگ جوری③ جفانی ایلاماس هرگز مسلمانغه
جهودی ارمنی ترسا و هندی رافضی ملتان

(۵۶) شهر احوالی بو صورت سفیل④ لارده پیاپی جنگ
زهی رستم صفت لیك غازی آفریدون بهادرخان⑤

(۵۷) آتیب هر ساریدین کلسه قلیچ نیزه بیله ملطیق
شهر دین چقاریب قوغلاب مگر [تا یوقاری قوقان] ⑥

(1) MS. reads ثبت.

(2) The form *guiya* for *guya* is common in Turki and is much used by Nawaii.

(3) Thus for جورو.

(4) Thus in MS. Elsewhere it is written صفیل.

(5) I have changed the position of 56*b* and 57*b* as they seem out of order in the original.

(6) The words within brackets I have been unable to read correctly.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

PROVINCIAL ARCHIVES LUCKNOW REFERENCE LIBRARY

(۵۸) بیگم اوچ ای ایچنده کیچه کوندوز آلماین آرام

شهر نینگ نصف① نی کوزلاب یمانلار ساری اوق آتقان

(۵۹) بوکونه ایرته قاچار اوغری خدا دینگ لار شهر خلقی

چریک سویلاب② بیرینگ دیب تیز ینه آمبانغه انگلاتقان

(۶۰) خدا نینگ لطف و احسان نی قلیب اقطابلار امداد

بو اوچ آی سعی برله یعنی وانگ بیگ لیک ده توختاتقان

(۶۱) قیلیب صحرا ایلی غه حدّ دین آرتوق ظلم ایله بیداد

قزان قویمش نه چایگون بلکه یوز مینگ اویده بیر یوتقان

(۶۲) شهر خواه اهل صحرا بو صفت بولغان ایماس مضطر

تیلاب نصرت خدا دین وانگ بیگم اقبال لیغ سلطان

(۶۳) بو اشالارده③ یتی ناگهان نورغون چریک باشلاب

که تیمش کون دیگانده کلدیلار شی دو دیگان آمبان

تم تم تم

(1) Thus in MS. perhaps a clerical error for نفع.

(2) Perhaps for سنایلاب = Selecting.

(3) MS. reads اسنالاردہ.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

THE REVOLT OF WALI KHAN TORA.

TRANSLATION.

How Wali Khan Tora the Andijani made a night attack on the town of Kashgar and entering the town set himself at the head of a number of hooligans with whom he laid waste the Alti-Shahr country (1). How after a short time by the grace of Providence the troops of the Khaqan (of China) arrived and Wali Khan taking flight, these countries again enjoyed peace and order.

Invocation—

1. Praise and laudation without end be given to that pure Spirit, the Lord of Mercy, Who by His power created all living beings including man.

2. His design was to bring Ahmad the Elect into the world—a lamp for the two worlds—the friend of God most high.

3. The companion Captains of that Prophet are the stars of guidance, (2) namely, Abu Bakr, 'Omar, 'Osman, and 'Ali, who is the Lion of God.

Eulogy—

4. Let me sing the praises of him who is the shadow of God over these eight cities (3), a veritable second Afrîdûn, a Bahâdur, the Rarity of the Age.

5. Jasaq Jung-Wang Sula-Amban Chin-Chaman (4), Wali of Yarkand: Few among the Kings of the world have enjoyed such good fortune as this ruler.

6. What I have stated thus briefly, I cannot in this place expatiate upon: Indeed even were there a thousand tongues in my mouth I should be unable to sing this king's praises adequately.

The Narrative—

7. When seven years of Shang-Fung's (5) reign, according to the reckoning of the Khaqans (of China) had passed, numberless bandits fell upon the districts of Ajirtqu (6) and Kok Rabat.

8. Having prepared a "fatwa" they disseminated it in town and country saying: All men great and small (7) having heard the commands of the Sharî'a, or Holy Law,

9. Strike and kill the bandits wherever they appear—such is your religious duty—for you must save your lives.

10. If opportunity offers, take (them) prisoners—but do not associate with them for if any one joins them, it will be an act of infidelity (8), and Faith will depart.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

11. In the meantime those evil-doers had reached Tagharchi (9) (where) a number of Hindus (under) Ahmad Khan, Aqsaqal of Kashmir, coming up

12. Encountered and engaged with the spies (of the bandits) without being aware of this (?) (10),—(in the engagement) one Hindu fled to the Lower Regions carrying with him the souls of 5 bandits (11).

13. Turning back the Hindus and Kashmiris proceeded to the Yamen (in Yarkand) and with flattering words presented (12) to the Khan Amban ten *Yambus*.

14. The nearer the bandits approached (the more alarmed the townspeople became) the Chinese could not help coming up, having struck their tents (13): whereupon they began to plant the flag-staffs in every corner of Shamal Bagh.

15. Wang Beg, the Ishikagha, collected troops from all sides; and having ordered his army, he halted, and made ready the field.

16. During the night, the Wang placing himself in the advance guard led the way for the Chinese: and as soon as they arrived they attacked the bandits who fled in all directions shaking like bears (14).

17. They were all delighted with the rout they had caused by their night attack, and began to compliment each other, and laughed as they discussed the affair.

18. By command (of the Wang) the Ishikagha remained where he was for a night and a day; on the morrow he entered the town as a conqueror.

19. The report spread through the town that the bandits had again returned—the army armed itself fully, with their blue iron shields on their shoulders.

20. The people of Yarkand and Kashmir seizing their swords and spears; the Afghans and Hindus put on Khaftans over their own clothes (15).

21. They seized countless standards; and every standard represented a thousand men;—they advanced like ants and locusts; (they came on) in a wave like the sea of Amman.

22. The studs of the shields on the shoulders of the men looked like stars in every direction: while their spears flashed back the rays of the sun-like shields on the backs.

23. From the numbers of the troops and the neighing of the neighbouring horses, the ears of the people became deaf on that day—all were in the same condition.

24. The army was thus excited (or roused) as one man by the orders of the Wang Beg; and advancing in front of the Chinese made ready for battle in Qaraqum.

25. Full of wrath the Chinese directed their long guns against the bandits—who not finding strength to withstand them, fled in disorder.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

26. In that engagement innumerable good-for-nothing Qirghiz were cut down : and being pursued by the Chinese troops were driven beyond Kok Rabat.

27. A treacherous man (from among the bandits) who might well have been a pupil of the devil himself, came among the Chinese and said to the Amban, " Do not allow the Musulmans to accompany your troops."

28. All the Chinese army being flattered by these treacherous words ; quickly (*chaqqân*) gave up their guns, cannons, Zanbaraks, balls, and powder (*daru*).

29. From that day onwards the hoards of bandits became more bold. The Chinese taking the rewards due to them, turned back.

30. Thereupon the anger of the Musulmans was suddenly increased a thousandfold and they cracked their own heads hitting themselves with their own hands.

31. Turning back they entered the Chinese camp and overthrew their tents and such confusion ensued that the whole world was thrown upside down.

32. Jung Wang Beg with great courage, mounted the city walls, and erected in various places turrets strong as Sikandar's wall.

33. Having closed fast the gates, and strengthened the battlements (Särküb). On every battlement they placed soldiers who looked like so many jars.

34. When the people of Yarkand like ants and locusts mounted on the walls, all those armaments (*Jubbakhanas*) from the number of maces looked like a garden of white *qonaq* (16).

35. Over these 5 gates they placed worthy commanders : on the gateways they commanded captains to be placed.

36. They told off 'Alam Akhund to the gate called Qabagh : on the Terekbagh Gate, Qazi Akhund was standing and all coming up took an oath (17) before him.

37. On the third or Maskhara Gate was Mufti Sayfullah making pious vows to the tombs of the saints and reading passages from the Qoran.

38. On the fourth or Khanqah Gate stood the wise Khwaja Nu'mân, keeping a look out in every direction.

39. At the Gate called Altun Qabugh the Beg was standing ready day and night : beside him were 500 braves ready to fire their guns at the enemy.

40. Again the Beg having charged his horse down every street (18) and market-place all the people with lamentations made prayers to God for the people.

41. (The Beg thus ordered) " Strike, oh men of the town if you think it of any use. If the plunderers enter the town, join together and beat them with sticks."

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

42. All making salams heard this command with obedience and pleasure; the people of the town made oath and covenant (to obey).

43. Those bandits on the morrow arrived before the gate in a large crowd; every one had a donkey-cloth (*jûl-i-khar*) on his head as a shield.

44. They ran with the cry of "Hay Huy" like the army of Yâjûj; on the walls there was shouting, and on the part of the bandits also.

45. Those bandits were unable (to do anything), so at length they withdrew at once (!); (because the townsmen) poured down on them like rain, musketry, cannon balls and burnt bricks.

46. Again one or two days had not passed, when the bandits entered the Sütlik Mazar. Those who had only been wounded (had eaten arrows) between morning and evening got up and fled from among the dead.

47. Thus for 32 days the Qaraqchis arrived from all sides—on to the walls they shot (arrows) and every one who fell (from the walls) living into their hands, they killed.

48. During 3 months this evil-minded crowd hung round the city: sequestrating the fields, gardens, plains and orchards.

49. They seized the fields like the people of Yâjûj (of old); pillaging everything they found; and set fire to 1,00,00,00,000 crops.

50. If the Chinese made a *sortie* from the town, the bandits would flee away like a fox in an osier-bed: but they would (quickly) return and shoot arrows at the Muhammadans.

51. The horns of the bandits were made of pumpkins, their trumpets were of bowls, their drums of baskets.

They wore the clothes of women. This worthless (*luti*) crowd wore caps shaped like a cooking-pot.

52. Thus did this evil-minded crowd lay siege to Yarkand.

(The siege lasted) from the season of Jawzâ to the season of Mîzân.

53. Rice rose to 10 tangas and even 15 tangas: and the people perished from the drought. In the eyes of the people a loaf became as scarce as a bit of the moon.

54. Day and night the people, in their houses, were grinding their handmills.

Those people who had no desire for sugar (19) could not even get dumplings to eat.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

55. Such desolation had never been brought upon the Muhammadans, either by Jews, Armenians, Christians, Hindus or the Râfizis of Multan (20).

56. While the town was in this state of distress, there was continual fighting on the wall: what Rustam like qualities did Afrîdûn Bahadur Khan display!

57. Wherever the bandits were, they attacked them with sword lances and muskets driving them from the city and pursuing them even as far as Yuqqari qurghan [?]

58. The Wang during 3 months took no rest; but hoping for the advantage of the town, he hurled arrows at the bad men.

59. "Either to-day or to-morrow the enemy will run away: Oh townsmen call upon God.

"Select some (picked) men, and send them to me": thus spoke the Amban and the people obeyed him.

60. By the grace and generosity of God the Saints gave their aid: after these 3 months of effort, *i.e.*, on the part of the Wang, the town enjoyed peace.

61. The bandits perpetrated on the country people every kind of tyranny and injustice. Neither a cooking-pot, not a tea-pot—nay, out of a thousand houses in only one was a blanket (bed-cover). (21).

62. The people of the town and the country were never so distressed at any time: but the fortunate Wang Beg sought victory from God.

63. At that moment there arrived suddenly many troops under the command of Shei-du-Amban. This was at the end of 70 days.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Notes.

1. The country between Urumtse and Kashghar is known as *Alti Shahr* or the Six Cities although the district includes more than six important towns. It is also called *Sekiz Shahr* or the Eight Cities (see line 4, Note 3.)

2. This refers to the Hadîs (which by some is regarded as مَوْضُوع :—

   اَصْحَابِیْ كَالنُّجُوْمِ بِاَیِّهِمْ اقْتَدَیْتُمْ اِهْتَدَیْتُمْ

3. See Note 1 above. *Sekiz Shahr* corresponds exactly with the popular Chinese name of this country *Nallu-baching, i.e., Nan-lu-pa-ching*, the Eight Cities of the Southern road.

4. *Jasag* is a Mongolian title meaning chieftain (see Mayers, *the Chinese Government.*)

   Jung Wang is the Chinese *Chün Wang*, a title of nobility.

   Sula is a Mongolian word meaning "free." In connection with the Manchu title Amban it implies that this official has no Executive powers. Compare the Arabic word. مُعَرَّی.

5. *Shang-Fung* is a corruption of *Hsien Fêng*. A year title (*Nien-hao*) lasting from 1851 to 1862. This gives the date of 1857.

6. Ajirtqu is written in the MS. Ajritqu.

7. Lit. "wise and ignorant."

8. Lit. "ignorance."

9. Name of a village near Yarkand.

10. It is not clear who was unaware of what.

11. *i. e.*, A Hindu who had killed five of the bandits was himself killed.

12. *Shangladi*, a Turkish verb formed from the Chinese *Shang* (a gift).

13. *Ying-fan* is the Chinese *Ying-p'an*.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

14. This perhaps refers to performing bears who fear the trainer's stick.

15. The meaning is somewhat obscure.

16. *Qonaq* is a kind of coarse millet.

17. *An* or *ant* = the Arabic *qasam*, an oath.

A'lam is the title by which the Chief Qazi is known in Kashgharia.

18. The Indian word *rasta* is also used in Kashgharia for a road.

19. By this expression the wealthy inhabitants are intended. Sugar being very dear in Kashgharia is much prized by the poor. *Yumdan* is a sort of dumpling.

20. There are many Multanis to be found in Yarkand. The Râfizis are a sect of the Shi'ahs.

21. *Yutgan Juwa* (*i.e.*, *Jubba*) is a large sheep-skin covering under which the people of this country sleep. Sometimes many are used at a time.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

GHAZAT-I-MUSLIMIN.

Fol. 188 b. Begins :

الحمد لله الذى جعل الغزاة فرضا على عبادة المسلمين

After a few lines a poem of 8 verses in praise of the Deity beginning:

حمد بيحد دركهينكغه اى خدايا هر زمان ...

Next follows a *qasida* of 14 verses in praise of Muhammad, beginning :

يا رسول الله كليب وصفينك غه حقدين والضحى ...

This is followed by a poem of 7 verses on Abu Bakr, 'Omar, Othmán, and 'Ali, beginning :

5184

اول رسول نينك چاريارى شمعدك يورمينك خصال ..

Hereupon follows a bayt in Persian :

خدا داد نصرت به برهان دين | | فروكرد بر تخت خاقان چين

Fol. 189 b. امّا بعد ضمایر والی موالی ممالك ولایت و اهل دانش اعیان مملکت عقلای اهل عالم و فضلای بنی آدم افاضل اعالی و اسافل اهالی شریف و وضیع خاص و عام لارغه اظهر من الشمس و اوضح من الامس روشن و هویدا بولغایکیم بو عالم كجرفتار و زمانهٔ غدّار اهل اسلام لارغه برعكس نتيجه

Fol. 190 a. كوركوزوب نچند يل لارنينك بويوزيده بو مغولستان

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 190 a.

اقليمغه چين كافر لارى مسلّط بولوب نچند يل لار اوز رسم
قاعده سى و انصاف قانونى بيله باشلاب مسلمان لارنى مكر
حيله و فند فريب برله اوز طرفيكا مايل ايلاب اهل اسلام
نينك شرع شريفى نينك احكام لاريني جارى قيلماقه علما لاردين
اعلم و مفتى و قاضى شيخ الاسلام و منجم خاطب قتارليق
منصب دار تعيّن ايلاب قالغان صاحب الفضل اهل علم
لارني مدرسه مسجد لارغه آخوند امام مؤذن قيليب ديين
ايشتي مانع قيلمان مسلمان لار نينك كونكلينى بو طريقه
برله رام ايلاب يورت دارليق ايشيغه مسلمان لار دين حاكم
اشكاغه خزانه چى شانكبكى مراب متولى قتارليق نچند منصب
دار لار يقين لاب عملدار ليق قه قيوب هر برى نينك اوز
مرتبه سيكا باقيب نچند او يلوكدين آدم نچند فاتمانليقدين
يرباريب كنت كنت لار ده كى مسلمان لارنى هراغان بولوب
يوروش برله تصرّف ايلاب بو يورت لارنى كما ينبغى اوز
تصرفيغه اليب قديمقى صاحب ديانت ديندار لاردين كهنه
آدم قالماى اسلام ضيأينى كور مكان خلق قالغان نينك بو
يوزيده بو كافر لار انصاف قانون و رسم قاعده سى نى تاشلاب
اهل اسلام غه ظلم ستم لار قيليب جبر جفا سينى كوندين
كونكا زياده ايلاب بعضه مسلمان لار نهايتى ظلم ستم دين
قزيلالارى كافرلار نينك فرمايشى غه اوغول لارى ظالم

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 190 a.

لارنينك حمايتيغه كركانيكا سكوت ايلاب علما و امرا لار بسو
بد كردار لار ايشلاري نينك علاج و مصلحتنى قيلالماي
مضطر بولوب و هم مسلمانلار اوزه سيكا قسم قسم حرادثات
يوز كلتوروب تنگدل بولوب ايشان درويش لار علوم حقايقدين
معرّا عالم و علما لار فضل كمالات اكتسابيدين مبرّا امرا اكابر
ظلم ستم بُنياد يغه وابسته عاجز بيچاره لار بيكس ليك زمانيغه
پابسته خردمند لار سوز گوهريغه خريدار ليقدين ناري و
هنرمند لار نازك هنر لاريدين طبع لاري باري عالم نينك
نظامى بى انتظام و بنى آدم لار مزاجى بى سرانجام شرع
شريف احكام لاربنى عالم عمل لطيفه لاريدين عالم خيلى بيخبر
بولوب نهايتيغه بتيب ايردى ٭

Fol. 190 b.

بو زماندا حضرت سيد الابرار و احمد مختار شمس الضحى
و بدر الدجى نور الهدى مقام قوسين او ادنى يعنى حضرت
محمد مصطفى صلى الله عليه وسلّم نينك اولاد لاريدين
حضرت خواجه جلال الدين كنكى البخارى قدس سره العزيز
نينك بو مغولستان اقليميغه تابع كوچار موضعيده اوتكان
نبيره لار حضرت خواجه نظام الدين رحمة الله عليه نينك بش
يرگليك گل مثل ليك بش اوغلان لارى بار ايردى
برنجى اوغلانلارى حضرت نذر الدين خوجام
ايكنجي اوغلانلارى حضرت جمال الدين خوجام

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

Fol. 190 b. اوچونجی اوغلانلاری حضرت راشدین خوجام
تورتنجی اوغلانلاری حضرت فخرالدین خوجام
بشنجی اوغلانلاری حضرت جمال الدین خوجام
اتارایردیلار +

Fol. 191 a. Here follow six lines of poetry

وینه بو مذکور خواجه لارینینك ایکی تغالاری بارایردی
برلارینی اعلم خواجام ینه بیرلارنی خاطب خوجام دیرایردی
بوایکی خوجامنی هر برلاری اتا اورنینده بیلیب اعزاز اکرام لار
بیله کما ینبغی حرمت لارینی قیلور ایردی
بوایکی خواجام ینینك همه بابدا وصف اوصافنه لاری
ینینك بربر لاریکا مشابهنی زیاده ایردی +

Here follows a "*lámiyya*" qasida in Arabic beginning:

الا یا ایها الناس وصفهم منی مقول القال
فقلت وصفهم مقصود بالالفاظ عرب الحال

and extending down to the middle of fol. 192. *a*.

Fol. 192 a. القصّه سنه ۱۲۷۷ انجی یلدا خاقان خان دین یارلیق کلیب
[A. H. 1277] [A. D. 1861] ایکانکه قمولدین تارتیب تا یارکند ختن ده کی خطای
منصب دار چریکلاری بچین کشیلاری تمام ینب کلسون
دیب او شبو جهتیدین مسلمانیه منصب دار لاردین
وانك وکونك وتاجی وتالغان حاکم وبیکلار مشورت قیلیب

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 192 a. یارکنده کی خان امبان غه وایلی ده کی جانکجونک عریضه
بریب ایکانلارکه اکرخان او شبو ولایت لارده خطای
منصب داری و چریکلاری غه وظیفه برمسه لار یزلارکه
مسلمانیه منصب دار لاری دور میز اوز ارامیز دا مصلحت
قیلیب خطای منصب دار لاریغه و چریکلاریغه وظیفه نی یورت
دین الیب برساك دیب + اوشبو عریضه لارینی جانکجونکلار
Fol. 192 b. اچور قیلغان ده خاندین اوزونکلار بینکلار دیب اچورکلکانیده
مذکور مسلمانیه عملدار لاری مدت اوچ ییلغچه امبان
چریکلارغه وظیفه برامیز دیب + یورت اهلیغه جبر ستم
و ظلم جفا لارنی قیلیب فقرا و رعیه لار بو ظلم جفا لارغه
طاقت کلتورالمای یورت نینك بوزولماقیغه حرکت قیلیب
[A. H. 1285] [A. D. 1870] ایکانلار سنه ۱۲۸۵ انجی ییلده محرم آییده کوچار اهلی و
تونکانی بوزولوب خطای لارنی نابود قیلیب احمد وانکنی اولتوروب
کوچار حاکمی قربان بیکی اولتوروب یورت نی کافر و ظالم لار
دین پاکیزه قیلدیلار +

القصّه - بوخاجام لار مسلمان لارنینك بو طریقه ظلم ستم
تاتقانلاریغه طاقت قیلالمای خصوصاً اوّل عمدهٔ خواجگان
کرام و زبدهٔ سادات عظام سلطان الوقت صاحب الاحترام
ابو المظفر و المنظور بهادر خان غازی صاحب العدل و الاحسان

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 192 b. حضرت راشدین خان پادشاه حفظه الله تعالی الرّحمن مع
(م) البلدان مدّ الله ظلّه علی کافة المسلمین بحرمة سیّد المختار
آخر الزّمان نینك کمال شجاعتی و دیانت لاری زیادتیدین
طاقت کلتورالمای اهل اسلام نینك بو ینکلغ صعوبت دشوار
لقیدین خلاص بولماق طلبی ده کوچار مملکتیده آبا و اجداد
کرام لاری نینك آستانه متبرّکه لاریده مدتی معتکف
و منزوی بولوب جد جهد دعا و طلب که مشغول لوق
ایلاب اَلْاَشْیَاءُ مَرْهُوْنَةٌ بِاَوْقَاتِهَا مضمونی بیله دعای خلوص
و بی ریا طلب خصوص لاری جناب حضرت کبریا غه مقبول
و مستجاب بولوب بچه دفعه بشارت غیبی و اشارت لاریبی
بولغاندین آیة کریمة اُقْتُلُوا الْمُشْرِکِیْنَ حَیْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ
Fol. 193 a. مضمونیچه تونکانی آخونلار نینك کونگلیگا جهاد فرصتی نینك
انواری پرتو سالیب غزاة شریفة اقدامیغه رخصت تیلاب التجا
و التماس قیلیب کلکلانیده تونکانی آخونلار برله ظلم رسیده
مسلمان لارغه خفیةً رخصت بریب بولار بالاتفاق ماه
محرّم الحرام نینك برنجی کیچه سی آستانه عالیه جمع بولوب
جهاد و غزات کار باریغه مرخّص و مامور بولوب فاتحه الیب
کَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِیْلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً کَثِیْرَةً بِاِذْنِ اللهِ مصداقی
برله حضرت قادر مختار نینك فضل کرمی برله خوشحال خرّم
لیك قیلاشیب هر بری غسل طهارت قیلاشیب نماز دوکانه

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol.193 *a*. شکر یکانه ادا ایلاب اهل عیال لاری بچیل لیک[1] ایلاب اوچلاریغه
اق کفن کیب باشلاریغه دستار چرماب غزات فکریده چقتیلار
اوغلاق شیرغه حمله قیلغاندک چون مله چیان غه زود کلتور
کاندک آزغنه تونکانی لاربیله ظلم کشیده لار قورقمای و
احتیاط قیلمای ٭

شونداغ اولوغ اقلیم گیر خاقان چین برله غزات و جهاد
قیلماقغه قصد قیلغان نینک ینه برسببی اول ایردیکیم بچین ایچنده
موکافر لار نینک ایلک کی انصاف قانونی ترک بولوب تونکانی
آخونلارغه جور جفا ظلم ستم یتکوروب بعضه سینی شهید
قیلغانیدا قالغان تولکانی آخونلار هجوم ایلاب کافر لاربیله
مقاتله قیلاشیب برمونچه کافر لارنی اولتوروب جزا سینی
برکانی ده خاقان چین بو تونکانی آخونلار نینک بو ینکلیغ
کارزار قیلغانینی آنکلاب غضبناک بولوب بویان طرفده کی
تونکانی لارنی اولتو و نکلار دیب آمبانلارغه اجازه ایباریب٭
خاقان نینک بونامه سیدین تونکانی لار [ ] خبردار بولوب
Fol.193 *b*. آمبان و دالویه لار حضوریغه کریب عذر تقصیر تعظیم و
تواضع لار بیله مواسا بولوب غضب سیاست دین قتولوب
چقیب تا اینکه بز لار خاطر یمیز نی بو کافر لار دین ایمن

(1) *Bachillik*=farewell ; good-bye ; see Zenkor under بجیلیك quoting a passage in Abulghazi which has been misread though more or less correctly understood, but I am not certain of my reading as (h) sometimes has a mark below. (ح)

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 193 b.

قیلغان برله آخر الامر ینه بزلارنی غافل تافیب نابود قیلماقی یراق ایمش بو کافرلار نینك چونك منصب دار لاری هر طرفده نا انصافلیق و بدکردارلیق قاعده سینی توزوب مسلمان لارنی ظلم جفا آستیده هلاکت که تاشلاب دورلار بزلارهم نیتمیز نی غزات صادق ایلاب +

حضرت خواجگان لاردین بشارت بولوب امداد بولسه اکا باقیب جهاد قیلماقدین اوزکه ایش نینك خوبی یوق دور دیب + نچه دفعه حضرات (Sic) راشدین خان خوجام مدّالله ظلّه دین رخصت تیلاکان ایدیلار حضرت خان خوجام بشارت که توقّف قیلیب رخصت بر مکان ایدیلار بو دفعه آباو اجداد لاری روحانات لاریدین بشارت بولوب استمداد لاری متیقّن (Sic) بولغان وجهیدین رخصت بریب ایدیلار +

القصّه مرخّص بولغان تونکانی آخونلار بیله مسلمان لار جمع بلوب قول لاریغه یراغ اصلح الیب (?) ثلث شب بولغاندا شهادت ایتیب + حضرت جناب باری تعالی عنه توکّل تامّ ایلاب کافرلار نینك او بیکا اوت قیوب او چراغان کافرلارنی اولتوروب انداغ قاتیق جنك قیلدیلار که کافرلار بربر لاریدین بیخبر کفّار نینك خونی آیجوی بولدی اکثر کافرلار طاقت قیلالمای پروانه دك اوزینی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol.193 b.

او تغه اوردیلار +

نظم

بولوب ابتدای بو جنگ کار زار
بو کافر باشی چالمه دك خوار زار
بو اوت لار شراری چقیب آسمان
کداز اولدی اوتدا بو بد گوهران

Fol.194 a.

القصّه بو غوغای عظیم دین آمبان باشلیغ منصب دار لار خبر تافیب آنچنان مصلحت لار قیلدی قور قنجی وحشت دین بدن لاریکا لرزه توشتی و اوتکان عمر لاریدین اولوم یراغیدین اوزکه هیچ ایش نینك علاجینی تفالمادی + آخر بولار هم اوز لارینی اوت تاشلاب مردار تنی کباب بولوب جانی سقر که کتی + همه مسلمان لارغه فتح نصرت بولوب اولجه های بیشمار دستیاب ایلاب بو قدر کافر لارنی برکیچه ده نیست نابود قیلیب غم غصّه دین خلاص بولوشوب تن لارینی کافر لار نینك مردار قانیدین پاك قیلیب + حضرت قادر علی الاطلاق درکاهیغه چندان شکر لار ادا قیلیب بربرینی مبارکباد لیق قیلیب خوشحال لیق قیلتیلار اکاغیچه صبح نمایان بولدی آفتاب چقتی نماز بامداد نی ادا قیلیب +

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 194 a. بو واقعهٔ عظیم نینك اخباریني حضرت خان خوجام
پادشاه جناب لاریغه بطریق تحفه خوشلوق برله اظهار
ایلاب اطراف جوانب غه مسلمان لارغه فاش ایلاب صحرا
وصحرا لارده مکان یتوب مسلمان لارنینك فل مال لارینی
زحمه طریقه سیده آلغان و مسلمان لارغه آزغنه بهانه
برله جزای عظیم بریب آزار برکان کافرلارنی اولتوروب
کافرلار نینك اطاعتیده بورکان سرکش لارنی اسلام طرفیغه
منقاد و مطیع ① قیلدی + حضرت خان خوجام پادشاه بو ینکلیغ
اولوغ طلسم ② و مشکل ایش لار آسان لیق برله کشایش بولوب
Fol. 194 b. فتح نصرت بولغان نینك شکرانه سیکا حضرت کبریاغه حمد
ثنا ایلاب غازی بولغان مسلمان لارغه مبارکباد لیق قیلیب
دعای خیر قیلدیلار و بو دعانی او قو دیلار +

نظم

خدایا حمد بیحدّ رحمتنك نی ایلا دینك اظهار
کرم لیك پادشا سین (؟) قیل روا حاجت هر بار
قدم قویدوم اولوغ ایش قه عنایت برله رحم اتکیل
کشایش ایلادینك اوّل ایشلار یمنی رحمتینك بسیار
عطا قیلغیل بو غازی بنده لارکه غیرت جرأت
شجاعت بابیده کویا علیدك ایلا دینك تیار

(2) Ms. طلم

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 194 *b.*

پناهنکغه ساغندیم قبل مناجاتیم قبول بودم
قبولونك قل قیلور برشه (؟) نی کرسین ایلسانك نظار
ایرور من بندهٔ عاجز جنابنك ساری یوز قویدوم
قبول قیلسانك بولور اول رحمتکدین حول لاریم کلذار
بلیم بوکمای ریاضتده یاتیب من رحمتنك ابروب
عطا ایله مرادیم نی ایرورسین قادر مختار
دیب بو مناجات نی تمام قیلیب حضرت درکاه بی نیازغه
ناز کرشمه جذب جنونی برله اوز احوالاتین عرض ایلاب
مسلمان لار حضرت لاریدین استمداد لاری اخبارینی اظهار
ایلکان لاری ٭ **نظم**

Here follow ten more lines of poetry which it is unnecessary to give.

Fol. 195 *a.*

القصّه بشارت احوالین بیان ایلاب دعای خیر
قیلدیلار ٭

فصل[1]

داستان ایسماك کراك کیم حضرت خان خوجام

پادشاه کافر لارنینك کداز بولغان اوی مکاتلاریغه تماشاه (*Sic*)

(1) This is the common heading for most new sections throughout the three volumes and this is the only indication of the unity of the whole.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 195 a. قیلماق اوچون سوار بولغان لاری حضرت خوجام پادشاه اکابر
اشرافلارنی حضورلاریغه چرلاتیب نعمتهای فراوان برله
سرفراز قیلیب شاد خرم لیك برله آصلا نیب کافر لارنینك حای
مکانلاریغه یتیلار کوردیلار کیم کافر لارنینك اولو کلاری
کشته و پشته بولوب دور و مردار باشلاری نینك تاشیدك
یتیب دور اوی عمارت لاری خراب و ویران بولوب دور
کفر نینك آثانیدین هیچ اثری قالمدی کفر ظلماتی اسلام
نوریغه مبدل بولوب دور ٭ حضرت حق سبحانه و تعالی
نینك فضل و احسانی ارواح حضرات لار نینك امدادی
برکاتیدین کوچار مملکتی داکی کافر لار تمام هلاك بولوب دور
شهر اسلام آباد بولغانیغه یوز مینك شکر ثنا لار ایتیب طبل
شادیانه نوازغه کلتوردی هر قیلاری اوز مکانلاریغه یاندیلار
Fol. 195 b. حضرت پادشاه نینك امرلاری بیله چقور لار قزیب کافرلار
نینك اولو کلارینی کموب بدبویلیق حرکت دین خارج بولدیلار
مسلمانلار کافر لار نینك یراغ اصلح لارینی بیشمار اولچه آلدیلار
ومکمّل و مصلّح بولوب تورد یلار ٭ **نظم**

بولوب دور روشنالیق غه مبدّل کفر ظلماتی
مبارکباد لیق ایلاب مسلمان لار غه هیهاتی
کوچار اطرافی اکنافی ده مؤمن لار بولوب خوشحال
خدا نینك فضل احسانی قروتی کفر نینك ذاتی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 195 b.

مسلمان لار تافیب آرام خطایلار جور ظلمیدین
خدا نینك فضلیغه باتغیل ایرور اول قاضی حاجاتی
نچه بیلدین یرور ایردی مسلمانلارغه جبر ایلاب
بولوب فرضین (؟) پیاده قیلدی امدی فلنی اول زاتی (؟)
بولوب صاحب دیانت خلق لار چندان نچه خوشوقت
زیاده بولدی بودم همه مردم نینك عقیداتی
خوجام نینك آتلاریغه تحفه ایلاب بو کتاب یازدیم

The Title of the Work

غزات مسلمین تسمیه ایلاب یادکار آتی

فصل

داستان اشتماك کراك ابو المظفر والمنصور حضرت راشدین خان خوجام مدّ الله ظله فی اعیان مملکت لار باتفاق پادشاه لیق تحفتیغه تکلیف قیلغانی.

القصّه کوچار مملکتی نینك علما و امرا اکابر اشراف لاری و غازی تونکان آخونلار جمع بولوب پادشاه لیق قه حضرت خوجام نی لایق کوروب خدمتلاریغه کریب مصلحت مشورت قیلیب حضرت خان خوجام نی ماه تابان ینکلیغ.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 195 b. اوترادا (؟) اولتور غروب مصلحت لارینی عرض قیلدیلار
حضرت خان خوجام ابا قیلیب ایدیلار کیم پادشاه لیق
Fol. 196 a. قیلماق در حقیقت آسان ایماس همه لشکر نینک حال احوال
افعالیدین خبر آلماق - فقرالارغه اتا انا سیدین زیاده مهربان
بولوب عرض حالیغه تیماک - فقرالارنینک فل مالینی محافظت
قیلماق - عدل عدالت پیشه قیلیب - عالم علما لارغه عزت
اکرام قیلماق - شرع شریف احکامیدین اصلاً تجاوز قیلمای
احتیاط دا بولماق - پادشاه ذمه سیغه لازم دور - مبادا
سهولت قیلیب سلطنت و حکومت نینک غروری دین بیوجه
شرعی خون ناحق قیلسه و یا بیچارهٔ نینک فل مالی ظلوم
بیله ایلکیدین کتسه و یا رعیه لارغه شفقت نی ترک اتسه
ویا علما لارغه نظر حقارت بیله قراسه قیامت کونی جواب
برماک مشکل دور - وینه بزلار قدیمدین دعاکوی خلق
دور میز بزلار که تخت سلطنت و حکومت لایق ایماس
دیب قبول قیلمادیلار + همه اعیان مملکت لار تولا التجا
و تولا بیله باردیک (؟) عرض قیلدیلار که بو ایشلارنی کلّی
حضرت لاریدین سرنجام (Sic) تاپیب احکام شرعی جاری
بولسه ینه کشی نینک ایلکیدین کلماکی ممکن بولماس
چراکه حضرت لاری نچه ییل لار نینک بو یوزیده قناعت
کوشه سیده منزوی بولوب تقوی و پرهیزکار لیق ایشلارینی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 196 a. لازم تتوب امر معروف نی عمل که کلتوروب نهر منکردین
یانیب رعیه فقرا لارغه شفقت کورکوزوب حقنی ناحقدین
ایریب یورماك حضرت لاری نینك شعارلاری ترور-
اول جهتدین همه بالاتفاق حضرت لارینی سزاوار کورا
دورمیز وینه قدیمقی بزرکوارلاری حضرت سیّد
جلال الدین کتکی البخاری قدّس سره العزیز بو مغولستان
اقلیمیداکی کافرلار بیله نچه ییل محاربه و مقاتله قیلاشیب
Fol. 196 b. مسلمانلارنی کافرلارنینك قولیدین خلاص ایلاب عیلی
موضعیده اوتکان توغلوق تمور خان باشلیغ تولا کافرلارنی دین
اسلام مشرف ایلاب تا قمول خامپلیق یورت لارغیچه
خانلیق قیلیب اوتکان ترور تولا توارخ (Sic) کتابلاریده
مسطور وکهنه سال علما لار نقل لاریده مذکور ترور-
و اولار دین کین محمد خان عبد الله خان سلطان سعید خان
نور الدین خان اسماعیل خان عبد الرشید خان علیهم الرّحمة
و الغفران لار نچند ییل بو مغولستان اقلیمی نی تصرّف
قیلیب حکمرانلیق ایلاب دور- بولار دین کین کفارلار
ینه استیلا قیلیب قالماق نینك تصرفیغه اوتوب نچه
ییل دین کین حضرت حق سبحانه و تعالی نینك فضل
کرمی برله بو مملکت لارنی اسحاقیه و افاقیه خوجام لار
تصرّف ایلاب حکمرانلیق قیلیب انکایلار، آندین کین

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

چین ماچین کافرلاری استیلا قیلیب بو مملکت لارنی نچه
Fol. 196 b. یيل نينك بویانیدا تصرّف قیلیب ظلم جفا لارنی نهایتی
قیلیب توروب ایکان الحمد لله بو زمان همایون آوان دا
حضرت حق سبحانه و تعالی فضل کرم قیلیب آبا و اجداد
لاری نینك امدادی بیله بو مملکت لارنینك حکمرانلیق
سلطنتی و غزات شریفه خدمتی و رعایا و فقرا لارغه
عدالتی یتکورماك نی حضرتلاری نینك نصیبه لاری
اوچون فتح نصرت میسر قیلیب بو شرافت لارنی عطا
ایلاب دور بزلار همه تابغاق حضرتلاینی پادشاه لیق
قه تیلایمیز و همه میز نینك رضا و خوشنود لوقیمیز
اولدوروب زار تضرّع برله التجا و التماس قیلدیلار+
ناچار حضرت خوجام شیرین زبانلیق و لطف مهربانلیق
Fol. 197 a. قیلیب ایدیلار که پدر بزرگواریم علیه الرحمة نینك
برادر لاری اتا اورنیدا تغا اغا و انیلاریم باردور همه لاری
اصل دانش قاعده و قانون ده برکمال دورلار شبولار
باتفاق معقول کورسه همه میزغه بخشی ایرور دیب+
امر قیلدیلار ایرسه بو اعیان مملکت لار اعلم خوجام
باشلغین سیّد السّادات مجمع الحسنات لار طرفیغه متوجّه
بولوب تورغاندا- بو خوجام لار همه سی خبر تاپیب همه
باتفاق حضرت خوجام حضوریغه حاضر بولوب عذر تقصیر

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 197 a. ایلاب ایدیلار کیم بزلار نینك سنه سالیمیز چونك بولغان
بیله علم عمل ده و امور مملکت ده و تدبیر مصلحت ده
همه مزدین اوزلاری پیش قدم دورلار - بزلار نینك
مورضا لقیمز (Sic) اولدور که اوزلاری سلطنت تختیده
اولتوقوب علالت طریقیده حکمرانلیق قیلسه لار بزلار
معیّن بولوب دولتخواه لیق طریقیده خدمت ده بولساق
یورت دار لیق سرنجام تانیب غزات الشیده کاربار لاریز
برکمال بولغو سیدور دیب + بولار هم بالاتفاق حضرت
خوجام نی تخت سلطنت تکلیف قیلدیلار حضرت
خوجام هم همه نینك اتفاقی بیله تخت سلطنت که
چقیب اولتوردیلار اغاوانی لار باشلغین همه اعیان
مملکت لار مبارکباد لیق ایلاب زرین تاج باشلاریغه
قیوب همه لاری بو امر جلیل نینك اوزمدعالاریچه
حاصل بولغانینی سعادت دارین بیلیب حضرت واهب
العطیات درکاهیغه چندان شکر ثنا ادا قیلیب آیة کریمة
اَطِیْعُوا اللّٰهَ وَ اَطِیْعُوا الرَّسُوْلَ وَ اُولِی الْاَمْرِ مِنْکُمْ مقتضا
سیغه همه لاری اطاعت عنایتنی حضرت خواجام غه
Fol. 197 b. تسلیم ایلاب و یعتبر فی المبالغه اعیانهم و اشرافهم
مضمونیچه اعیان مملکت لار بیعت قیلیب امام حق وسلطان
برحق کوتردیلار + حق سبحانه و تعالی نی فضل کرمی برله

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 197 b. حضرت خان خوجام غه لطف مرحمت قیلیب تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ
تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ مضمونیچه بو مغولستان
دیاری نینك خانلیق و حکمرانلیق سلطنتی نی عطا
ایلاکانیکا وَ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ یُؤْتِیْهِ مَنْ یَشَاءُ وَ اللّٰهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ اشارتی برله همه اعیان مملکت شاد
خرم بولوب پادشاه اسلام خدمتیکا مشرف بولغانیني
فخر مباحات ییلیب هرقیشی لاری اوزمکان لاریغه
یانیب ما هو الواقع نی اهل عیال لاریغه بیان قیلاشیب
آرام ایشتلار ٭

Here follows a *qasida* of ten lines which need not be quoted,

Fol. 198 a. **القصّه** حضرت خوجام پادشاه تخت سلطنت
اوزره برقرار بولوب پادشاه لیق رسم قاعده سینی توزماك
و شأن و شوکت لاریني آراسته قیلماق و خلایقلار که
برضابطه لیکدین امان برماك و ضبط مملکت قیلماق
و شرع شریف احکامینی جاری قیلماق اوچون وزیر وزرا
امیر امرا تعین قیلغای اتغالاری اعلم خوجام خاطب
خوجام و اکالاری نذر الدین خوجام جمال الدین خوجام
انیلاری جلال الدین خوجام فخر الدین خوجام عظمهم الله
شأنهم باشلغین اعیان مملکت صاحب عقل صاحب فراست
لاریني حضوریغه چرلاتیب امر قیلدیلار که خواه پادشاه

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 198 *a*. بولسون خواه کدا بولسون مزاجی اوچ حال دین تاشقری بولماس رجل - نصف رجل - لاشی رجل +

This philosophizing continues for several pages.

The narrative is again resumed on Fol. 200 *a*. and is reintroduced with the usual formula.

داستان اشتماک کراک کیم

Fol. 200 *a*. ماه محرم نینك ایچیده کوچار بوزولوب آقسونی آلغانلارینی یارکنده کی تونکانیلار ا اشتیب ماه صفر ده یارکند بوزولوب قلعهٔ تاشیده کی می می چی[1] وگرُوکش خطایلارني تونکانی وخواه فقرالار اولتوروب ایکان لار اهل یارکند اوشبو اوچ بیل ایچنده کروکش لاردین یکرمه بیش مینك یاسبوغه قرضدار بولوب ایکانلار ینگی شهر ایچنده کی تونکانی لار او چکون حکومت قیلیب تورفانده مانجو شهریده کی خطایلار چونك صفیل (*Sic*) اوستیغه چقیب دروازه لارینی تارتیب برمونچه تونکانی لارنی اولتوروب قالغان تونکانی لار مسلمان شهریغه قاچیب چقیب ایکانلار مذکور تونکانی لار امام سلیمان امام مسلمانیه لاریدین کابل یق غلام حسین حضرت نی پادشاه کوتریب مدت ایکی آی چه خطای بیلان اوروشوب خطایلارو مسلمان لاردین کوب آدم

(1) Mei-mei-ji = merchants (Chinese)

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 200 b.

نی شهید قیلدی شولوقت لار ماه ربیع الثانی نینك آخری
ایردی کوچا دا کی راشدین خان نینك اکاسی شیخ خوجام
اوغلی کیچیك خوجام کوچما و آقسو لوق تونکانی
و لشکر لاری و توپخانه لاری مقدار اون بش مینك چه
آدم بیلان یارکند که کلیب توشوب یارکند حکومتینی
شیخ خوجه قولیغه الیب کهنه شهر ده کی اوردا غه
توشوب مدت اوچ آی هر کونی خطایلار بیله اوروشوب
توردی شولوقتیده کوچا و آقسو و یارکند تونکانی لاری
بربری بیلان بربولوب کوچا دین کلکان شیخ خوجه بیلان
نا اتفاق بولوب آزاد بریب ایردی + مذکور شیخ خوجه اوز
تابع لشکر و آدم لاری بیله کوچاغه یانیب کتیب تونکانی لار
کابل لوق غلام حسین حضرت نی اکاسی عبد الرحمن
حضرت نی پادشاه کو تریب خطایلار بیله اوروشوب
توردیلار + ینه کوچادین راشدین خان برهان الدّین
خواجه نی واوغلی حامد خواجه نی باش قیلیب برار مینك
آدم بیلان یارکند که یبارکان ده یارکنده کی تونکانی حکومت
نی برمدیلار مذکور برهان الدین خواجه کهنه شهر اوردا سیده
برمونچه وقت توروب حکومت تکمکان سبب دین اوغلی
حامدین خواجه بوزولوب کهنه شهر نی برمونچه تلان و تاراج
قیلیب ایدی تونکانی لار کلیب مذکور حامدین خواجه نی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 200 b. دروازه تاشیغه چقاریب اتیب دور بوسوز بویوردہ تورسون +

القصّه یارکند بوزولوب برآیدین ماه ربیع الاوّل
ده بینکی حصار قرغزی صدیق بیك باش بولوب قرغز لاردین
لشکر قیلیب کاشغرغه یوزلانیب کهنه شهرنی تصرف قیلیب
آلدی اینك اوستیغه خوقند دین بزرگ خان تورہ بیله
Fol. 201 a. یعقوب بیك کلیب کاشغرنی صدیق بیك قولیدین آلیب
یعقوب بیك یارکندکه کلیب سه شنبه کونی رواق اوردا غه
توشوب اولتوردی پنجشنبه کونی حاکم بیك اوردا دین
برهان الدین خواجه نی چقاریب اوردا غه کریب اولتوردی +
شولکونی کوچا واقسودین کوب لشکر بیلان اعلم خواجه
جمال الدین خوجم و فخر الدین خوجه و جلال الدین خوجه
لارباش بولوب کلیب شهر تاشیغه توشتی + جمعه کونی
یعقوب بیك اوز لشکری بیلان شهر تاشی جهانباغ قه باردی
کوچالیق لارهم کلیب نهایتی قاتیغ جنك قیلاشیب یعقوب بیك
قاچیب شهر ایچی بیلان کاشغر طرف که یانیب کتیلار
تونکانی لار هر ایکی طرف بله ایشی بولمای توردی کوچالیق
شول آذینه کونی وقت شام بیله شهرغه کریب دروازه لارغه
آدم قیوب ایگه دارچلیق قیلیب شهر اوزه سیده توردیلار
تونکانی لارغه پادشاه بولوب تورغان غلام حسین حضرت
و عبد الرّحمن حضرت نی تتوب آلدی تورت بش آی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 201 a.

کوچالیق شهرده حکومت قیلیب توردیلار خطای شهرینی هم
آلدیلار تونکانی لار هم کوچارلیق لارغه تابع بولوب توردی
بوسوز بویرده تورسون +

القصّه یارکند یوزولغان کونلارده ختن هم بوزولوب
حبیب الله حاجی پادشاه بولوب ختن ده کی خطایلار ینی
نابود قیلیب ایکی هفته ایچیده تمام خطای لشکرینی یوق
قیلیب ختن نی اوز تصرفیغه کرکوزوب توردی +
برمونچه وقت دین کین یارکنده کی عبد الرحمن حضرتم
نینك اوغلی عطاء الله و وزیرخان لارنی تونکانی لار
سرعسکر قیلیب ختن طرفیکا یوباردی ختن پادشاهی
حاجی پادشاه اوغلی عبد الرحمن خان نی لشکر باشی قیلیب
ایباردی [[one word illegible]] ایکی لشکر اوروشوب ختن لشکری
غالب کلیب تونکانی لار ینی نابود قیلیب + چونکی سلیمان
امام نی بیر مونچه آدم لاری بیلان تتوب اسیر قیلیب ختن
که آلیب کتی ختن پادشاهی نینك اوغلی لشکر باشی بولغان
عبد الرحمن خان هم شول کونی اولدی بوسوز یرده تورسون +

Fol. 201

القصّه جمال الدین خوجه کوچالیق و تونکانی لشکر
لارین آلیب کاشغرغه یعقوب بیك نینك اوستیغه یوردی
یعقوب بیك هم خان اریق قه چقیب کلیب جمال الدین خوجه
و تونکانی لار بیلان اوروشوب مذکور جمال الدین خوجه

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 201 b.

و تونکانی لارغه کوب شکست بریب برمونچه کوچالیق و
تونکانی لارنی یعقوب بیك اسیر قیلیب آلدی + کوچالیق
یارکندنی تاشلاب کوچا طرفیکا خان اریق بیله کتی لار
یعقوب بیك مربابانی یارکندکه حاکم قیلیب ایبار دی شولوقت
خوقند طرفدین تولا لشکر بیلان مرزا احمد قوش بیکی
کاته توره ولیخان توره کچیك خان توره بیك محمد منکباشی
کوب سرکرده لار یعقوب قوش بیکی خدمتیغه کلدیلار
و بیعت قیلدیلار +

یعقوب بیك شولوقتیده ینکی شهر قلعه سینی قماب
تورغان ایدی آخر شولمحلده ینکی شهرنی آلدیلار آلدیغه
کلکان خطایلارنی مسلمان قیلدیلار کاشغردین یعقوب بیك
خاطر جمع بولوب یارکندکه کلدی ینه مربابا داد خواه نی
یارکندکه حاکم قیلدی + برمونچه وقتدین کین یعقوب بیکنی
اوز آدم لاری بوزولوب بزرکخان تورم نی آلیب کاشغرغه
کی یعقوب بیك هم بولارنینك ارقه سیدین قولادی
قیپچاقلارني یعقوب بیك نینك آدم لاری ینکی شهرکه
وهم کهنه شهرکه کرکالی قویمادیلار آخر ناعلاج ینکی شهرغه
کریب قمالیب ( ) یعقوب بیك بیلان اوروشوب آخری
قیپچاقلارنی یولی بیلان مرغنان غه قاچیب کتی لار +
شولوقت یارکندنی ینه تونکانی لار تصرف قیلیب

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 202 a.

قالدی ینه کوچادین راشدین خان عیسی خواجه نی امیر لشکر
قیلیب برمونچه لشکر بیلان یارکندکه ایباردی اوردا سیغه
کریب توردی عیسی خوجه تونکانیلار بیلان باتفاق یارکندنی
سوراب توردی مدت بر ییلدین زیاده راق ینه یعقوب بیک
کاشغردین چقیب مرال باشینی آلیب ینه یارکندکه کلیب
چینی باغ طرفیکا توشتی کوچالیق و تونکانی لار بر بولوب
یعقوب بیك بیلان نهایتی قاتیغ اوروشوب یعقوب بیک
هر ایلکه سنی قتل قیلیب تمام قیلدی + مذکور عیسی خوجه
نی اسیر قیلیب قالغان تونکانی لار تابع بولوب ینکی شهر
وکهنه شهر نی یعقوب بیک قولیغه آلدی محمد یونس شغاول
نی حاکم قیلیب کاشغرغه یوردی ینه بر ییلدین کین یعقوب بیک
اوزی کلیب ختن که یوروب ختن نی حاجی پادشاه قولیدین
آلیب مذکور حاجی پادشاه نی اسیر قیلیب یارکندکه
آلیب کلیب + برمونچه وقتده مخفی اولتوردی + ینه
یعقوب بیك کاشغر باریب برمونچه زماندین کین آقسوغه
یوردی باریب آقسو دریاسیده کوچالیق و آقسولیق لار
بیلان اوروشوب آقسونی آلدی آقسو حاکمی جمال الدین
خوجه نی یارکندکه ایباریب اولتوردی آقسودین چقیب
بای ینك نصف یولیده کوچالیق خوجه لار بیلان اوروشوب
کوچالیق لارنی سوروب باریب بای سایرام وکوچانی آلیب

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 202 a.

کوچا پادشاه سی راشدین خان نی تتوب اولتوردی + جمال الدین
خوجه و فخر الدین خوجه لاریئی هم اولتوردی بوجماعه لار دین
یعقوب بیك که مخفی تابع بولغان عیسی خوجه و برهان الدین
خوجه حامدین خوجه لار سلامت قالدی کورلی (Sic) یعچه بدولت
که تابع بولدی لشکر قیوب همه شهر لارغه حاکم توختاتیب
کاشغرغه یاندی + بنه برمونجه وقت دین کین اوروپمچی و

Fol. 202 b.

تورفان طرفدین تونکانی لار بوزولوب کلیب کوچاغیچه لیك
آلیب کوچانی تلان و تاراج قیلیب توردی + بوخبرنی
یعقوب بیك انکلاب نورغون لشکر بیله بار دی تونکانی لار
بدولت کلکلان خبرنی اشتیب قاچیب کتی سرکرده قالدی
تونکانیلار قاچقاندین کین شویودین کاشغرغه یان کسادب (؟)
عرض قیلغانیده یعقوب بیك جواب بریب دورکه من کوچاده
فقرا و غربا و مسکین لار نینك بلار بارقه سنی تونکانی لار
اولچه و اسیر قیلیب کتسه انی اجراتیب الیب برمای یانمایدور
من دیب کورلاطرفیکه لشکر بیکران بیله باریب دورکورلادا تونکانی
لارغه تکمای توقسون دیکان جای غه باریب ایدی تورفان و اوروپمچی
تونکانی لارنی کلیب یعقوب بیك بیله قاتیغ جنك قیلاشیب +
آخر یعقوب بیك غلابت قیلیب تونکانی لارنی اولتوروب اسیر
قیلیب آلدی موندین تورفان غه باریب تورفان قلعه سی نهایتی
یمان ایکان نچه وقت توروب تولا مشقت لار بیله تورغان نی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 202 b. هم آلدی و اوروچی نی هم آلدی + اویردین کاشغرغه یانیب
کلدی .برمونچه ولایت لارغه اوغلی بیك قلنی ایباریب آلدی بیك
قل باریب آلدی + اوروچی ده کم قالغان برمونچه شهر لارنی
تمام الیب تا قمول غیچه باریب الیب ایکانلار +

[A. H. 1286]
[A. D. 1871]

Fol. 203 a. **تاریخقه .برمینك ایکی یوز سکسن یته**
یارکند حسابیدا قوی یلی ایردی یعقوب
قوش بیکی لندن خانی برلان یول تاپیب
واندین خلیفهٔ روم غه تابع بولغانی

القصّه یعقوب بیك تاکورله نی آلغان وقتیده بو
اندیجان طرفیداکی اوروسلار کاشغر اطرافلاریغه یقین
کلبکانیده یعقوب بیك بو اوروسلاردین اندیشه و وهمناك
بولوب لشکرنی زیاده قیلماقغه مصلحت قیلب ملطیق
و قلیچ و توپ لارنی زیاده قیلماقغه مشورت قیلیب انداغ
تدبیر قیلدیکه اینکلیس دولتی که آشناجی لیق (؟) پیدا
قیلسان دیب مصلحت تعیّن تاپتی قاضی تورام برمونجه
پیش کشلار برلان ایباریب کلکتا داکی صاحب برلان
کوروشوب لات صاحب غه بو ایشلار مقبول بولوب پای
تخت لَنْدَنْداکی ملیکه کمپنی صاحب غه معلوم قیلغانیده

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 203 b. کمپنی صاحب غه هم منظور بولوب لندنکه منینگ خدمتیم
که ایلچی نی ایبارینگ دیب لات صاحب غه حکوم بولغانیده
لات صاحب حکوم که قراب (?) تورت نفر آدمی برلان قاضی
تورام نی آلیب بارغان تارتوق پیش کشلارینی وینه تورت
کشی نی قوشوب لندنکه ایباردی قالغان آدم لارینی کلکتاده
تورار سزلار دیب جائی تعیّن قیلیب توشکون قوتالغو
تعیّن قیلیب خبر آلماقغه کوتوال قویدی +

قاضی تورام لندنکه باریب توقوز کون غچه لیك تعیّن
قیلغان جایده وزیر صاحب لار برلان کوروشوب توردی
اندین اورواغه کرماك که حکوم بولدی و تارتوق پیش کشلارینی
Fol. 203 a. فرنکی صاحب کوره محرم لار تافجوروب الیب کمپنی صاحب
نینك نظریدین اوتکارتیب و ایبارکان عریضه لاری زیاده
مقبول بولوب اون ایکی مینگ پستانلیق ملطیق و سکن
پستانلیق جلوتوف و نچند قسم عجائب و غرائب نرسه لارنی
یعقوب بیك که تحفه طریقه سیده انعام و احسان قیلیب
یاندوردی کلکتاغه یانیب کلکانده لات صاحب هم یعقوب بیك
که ایبارکان تحفه لاریدن نچند درجه ارتوق انعام و احسان
قیلیب یارکند که یاندوردی پستانلیق ملطیق و پستانلارنی
تعلیم قیلماقغه هندوستانلیق حافظ جی اوسته نی ایکی
شاگردی برلان قوشوب بردی پستانلیق تیزآب هم بردی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 263 b. بوسلطنت کاشغرغه کلکانده یعقوب بیک که بدولت نام
قویلدی صونکقی یلی فرصت صاحب[1] نام لات التنه منصب دار
فرنکی برلان یارکند که کلیب ینکی شهر ده علیحدهٔ ایلچی خانه
سالیب اوّل جایغه توشوردی اول ایلچی خانه ایکی یل سکونت
قیلدی هرکونی یماك ایچماکی که ایکی یوز چنك سوت ویکرمه
چنك شکر التنه یوز توخوم (Sic) یوز چنك کلاکو کوشتی یوز
چنك قوی کوشتی اوتوز توخی یکرمه چنك مسکه باغ
قرق چنك قوی یاغی اون جارك کورونج اللیك جارك قوناق
بش یوز باغ بده (?) قوشکون تعیّن قیلدی + هر آیینه (Sic)
گونی یته نفر صاحب غه اوچ قبت دین تون هر آیده
یتمش اوچ اومی (?) غه برقبت دین تون اللیك تنکه دین آدمی ?
قل و اونباشی لاریغه ایکی قبت دین تون ایکی یوز تنکه
Fol. 204 a. دین قل تعین قیلیب یارکنده کی محمد یونس دادخواه غه
عنایت نامه ایباردی و اندین بو صاحب لارینك مددی
برلان هندوستان دین یول تاپیب استامبول پادشاهی
خلیفهٔ دوم عبد العزیز خان خدمت لاریغه ینه شول قاضی
تورام نی تارتوق پیش کش لار برلان ایباردی یارکند دین
چقیب تا استامبول غه بارغونجه لیك اینکلیس صاحب لار
مددی بردی قاضی تورام استامبول غه بارغانده برآی تعین
قیلغان جایده استقامت قیلیب اندین صدراعظم لار برلان

(1) Sir Douglas Forsyth.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 204 a. ملاقات بولدی برنجه کون اوتکاندین کین تارتوق پیش
کشلارینی خط مضمونیچه اوتکاردی و اوزینی هم سلطان
عبد العزیز خان نینك حضوریغه الیب کردی ایبارکان عرضه
نی هم خان نینك نظریدین اوتکاردی عرضه نی اوتوب مطالعه
کوروب عرضه نی قبول قیلیب قاضی تورہ که بش دقیقه
کورونوش بردی اون ایکی مینك کارتوس ملطیق و اوتوز
کارتوس جلوتوق و مشقی تعلیم برماك که الته نفر معلم
افندی انعام و احسان ایلادی تاشقاری چقانده صدر اعظم
لار مشورت قیلیب سلطان افندیم نینك بو انعام لاری
زاکون (؟) و نظام غه و قانون غه سیغمای دور اون ایکی
مینك ملطیق باشقه اقلیم غه برماك نظام ایماس دور دیب
Fol. 204 b. تورت مینك ملطیق و توف لارنی و معلم لارنی بردی اولارنی
هم فرنکی صاحب لار نینك مددکار لقی برلان کاشغر الیب کلدی +
اولوقتیده بدولت که جناب عالی نام قویولدی اندین
کین فرصت صاحب کاشغرغه باریب جناب عالی برلان
کوروشوب لندنکه یاندیلار اندین دیکلس (؟) صاحب اینی مئی (؟)
چوته صاحب برلان سوداگر حسابیده بولوب یارکندکه الته
یوز خجر مال الیب کلدی بولارنی خستین (؟) سرایغه توشور
دیلار تا خطای منصب داری زونکتونك نامدار آقسوغه
کلکانده بو ایکی صاحب لار هندوستان غه دوان بولدی +

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

القصّه فصل داستان ایشتماك كراك كیم

خاقان اعظم و سلاطین معظم و صاحب تخت و عزّت و
خزینه و دفینه و لشكر و علم یعنی خاقان ابن خاقان ابن
خاقان جهان جوی كانگشوی خان نصرت و اقبال دین و
و انصاف و احسان و كمال دین اندك مقدمه تیلیب دلستان
آغاز تیلماق وانینك بیلان یقین ده اوتكان زمانلار نینك
واقعات لاریدین بعضینی نظم رشته سیده و بعضینی نثر
سلكیده مرتّب و مسلسل ایلاب هوش قولاقیغه گوشواره
Fol. 205 b. و خرد كوزیغه منتظر نظاره ایتماك نینگ بیانی +

نظم

اولوغ تنگری تعالی خلق قیلدی اشبو دُنیانی
ینه كوب نرسه ایجاد ایلادی جن و انسانی
جهان آباد قیلماقنه زهی قدرت نمالیغ دین
سالیب اطراف عالم ایچره مینگ تورلوك علالانی
بیریبنی شاه ایلاب لطفیدین خاقان اعظم دیك
بیریب سكن سیز رعیت ایلادی اظهار سلطانی
بولوب اقبال خاقان خلق آرا آئینه دیك روشن
بیلیندی نصرتی عالم غه چون خورشید تابانی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

انلدین ایکی اقلیم اوزره خانلیغ دور انگا میراث
نهایت شوکنیدین شاه لار جمعیده لاشانی
کلیب جمشید عهدیدن انگا شاهنشهی ایچره
مسلّم بولدی خاقان ابن خاقان این خاقانی
سپاهی بیر یوزیده دور فزون انجم شماریدین
ایرورش مینگ شهر اوستیده نافذ حکم و فرمانی
توزوب قانون حکمت نی رعایا پرور اولغاندین
جهان برپا بولوب ملکیغه تیمای زره نقصانی
اقالیم شه لاریدور بارچه خاقان لطف غه محتاج
که دور خاقان اعظم عدل و احسان لطف نینگ کانی
بورنک ایتمش انی اعظم ازلدین خالق عالم
بسی انصاف دین جمعیتی غه یوق پریشانی
اگر یوز تیلی بیلان نینگ بیل بیان قیلسام ادا بولماس
توگانماس بلکه هرگز تا قیامت وصف خاقانی

القصّه داستان واقعه گروه بی باک و فتنه مقدمه
Fol. 205 b. سیغه چالاک جماعه بی سرانجام تونگانی نام اوزاولوغ
لاریغه قیلغان عهدین بوزوب پروانه اوزینی اوتغه
اورغاندیک واوت اوزینی دریاغه تاشلاغان دیک صلاح
یولینی تاشلاب و فساد چریکین باشلاب امانت بناسین
بیجا تیلب خیانت اساسین برپا تیلیبغان مکافاتیغه اندک

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

مدّت ده کُوب شدّت ده جلائی وطن بولغاندین سوز
کیلتورماک نینگ بیانی ٭ **نظم**

او چونجی یل ایدی آنداغکه تویخور نینگ زمانیدین
کوچار شهریده تونگانی چقارمیش شور و غوغانی
قیلیب طیفونن ایله یارکند ایچره قسم اولدم
گواه ایلاب قسم لاراوزره کوپ آیات قرآنی
چقیب عهدیغه تورمای بیر کچه ایل بیخبر لیک ده
عجب اوت یاقتی عالم غه شرارت پیشه تونگانی
تودوب عهدیغه طیفونن قسم غه اعتماد اتی
وگرنه قیلغای ایردی لحظه ده بیر بیر له یکسانی
نه لار کیتی نه لار قالدی نه لار اول ایشکا قول سالدی
همان بولدیکه خواهش ایلادی تقدیر یزدانی

القصّه واقعه بویورت نینگ مونداغ فترات بولوب
مملکت ایگاسی احوالی فریشان و رعیه لار بی سر و سامان
بولغانیدین یعقوب قوش بیگی انگلاب خبر تافیب وقت
نی غنیمت بیلیب لشکر تارتیب کیلیب تونگانی لار بیرله
جنگ مقدمه سین توزوب آخر اولار نینگ جمعیتین بوذوب
بعضینی آب شمشیر بیرله سیراب و بعضینی اسیر
قیلیب احوالین خراب ایلاماک نینگ بیانی دور ٭

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

نظم

بو واقع لارنی انگلاب اندیجاندین قوش بیگی یعقوب
کیلیب قتل ایلتی بعضین اکثرینی قیلدی زندانی
قراقچی اوردی اوغرینی دیگاندیک بولدی جوابشدار
یاغیب تونگانی باشی غه بلادیک طعن بارانی
کوروب بوایش نی بیر لیک لار بارچه قیلب توبه
خدا نینگ قدرتیدین عقل غه یوز لاندی حیرانی

القصّه بو واقعه یعقوب قوش بیگی بو ولایت غه مسلّط بولوب انصاف دائرة سیدین انحراف یولیغه قدم قویوب رعایانی بی سر و سامان قیلماقیدین اوزی بی سر و سامان بولماقی نینگ داستانی۔

نظم

بومنوال ایله اندک اوقتی اول هم قیلمادی انصاف
سالیب کوب تاغ و دشت اوزره طنابی مسلمانی
نه کیچه ولوندوز هیچ کشی گا بیرمایین آرام
نه کشمیرونه بالتی وبدخشی و نه افغانی
بریب بیر بیرله حاصل هم اننگ بیرله قوتولمای هم
خصوصًا آق طنابیدین قرایغ بولدی دهقانی
خلایق یوز لاریغه عرض وداد ایشکینی بند ایلاب
ایشی کیم قیلدی هرگز قیلماغای افراد انسانی

Fol. 206 a

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

وزی نینگ نفعی غه مکروه حرام لار بولسه فرق ایتمای
چقاردی مختلف ایشلارغه دایم بولسه فتوی نی
چقیب شرعی طریقیدین بورنگ انصافدین کیتگاچ
بولوب گا شغرده ظاهر جسمی لایق نار سوزانی
رعیت غه رعایت ایلامای ظلم ایلاگاچ بیحد
کیلیب اول قوم باشغه پیاپی قهر ربانی
جهاننی ظلم اوتیده کویدوروب کوردی مکافاتین
که کویدش اوستخوانی کیم کوروب مومداغ تماشانی
Fol. 206a
رعایانی اگر باقسه کویاردی اولکه اوت یاقسه
ولی خاقان اعظم وصفی دور باقماق رعایانی
رعیت خیلیغه القصّه موندای ظلم سالغاندین
کیاور مشرق سارید بین ایمدی صنع سبحانی
تایرشه عدل قیلسه ملکی دایم برقرار اولغای
بولوب عمری اوزون یورتی ابد که بولماغای فانی
غرض بو قصه دین مقصود ایماش ایل نینگ تسکایاتی
کیمه غفلت کوزی غه کحل عبرت ایلاسون آنی
القصّه بو وقعه خاقان اعظم نینگ بی نهایت وسیع لقی وجلالتی
نینگ رفیع لقی دین هیچ کیشی بوطرفده بولغان واقعهٔ غریب وحادثهٔ عجیب
لارنی انگلاتماقغه جرأت قیلالمای آخر الامر انگلاماق همان فقرالار نفعی
وقرائجی اوباش لار دفعی اوچون زونگتونگ نامدارنی کاشغراوزره سیبغه کانگشی

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

خان بویروخان نینک سببی اولکه +

القصّه کونلاردہ بیرکون خان یارلیغ قیلدیکه تونکانی لارخطا یلارغه قیز لاریني بیرسون خطایلا قیز لاریني تونکانی لارغه بسین سون دیب حکم قیلدی بو سیارلیغ دین تونکانی لار انکلاب تونکانی لار دین غریو علا لا قوپتی لار بجین اقلیمیدہ تونکانی لار نینک چونک لاریدین داخو شاخو تلیغ ایکی تونکانی بار ایردی اولار مشورت قیلدیلارکه بجین نینک قدیم اولکان خانلاری نینک گورستانیغه[1] خان اوزی چقیب زیارت ایلاب سجدۂ عبودیت برجا کیلتور او ورغان کونلاری مقرر و معین ایردی بوتونکانی لار اول کوننی بیلگاچ غنیمت بیلیب بی عدد تونکانی لارنی جمع ایلاب اول یولدہ Fol. 207 a.
بیر دَرَہ بار ایردی اول درہ غه کیچه سی باریب پنهان بولدیلار بو واقعه دین خطایلار نینک رعایا و عملدار لاری بی خبر ایردی اولکون خان بیچارہ نینک اجلی یوتماکان ایردی طالعی مددکار لیق قیلیب خداوند کریم خان نینک کونگلیگا سالدیکه خان اوزی چقمالی بیر زندونی تورت یوز منصب دار تاجدار لار بیرله بویرودیکه سیز لار منینگ اورنومدہ اتا و انام نینک مقبرہ سیغه باریب سجدۂ عبودیت بجا کلتورونگ لار دیب یارلیغ قیلدی اولوغ خاندین حاکم بولغاچ بو اجلی تولغان بیچارہ منصب دار لار گورستان طرفیکه روان بولدیلار +

(1) Written always

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

القصّه بولارنینك قدمی اوّل دره نینك آغزیغه یتکاچ
دره ایچیده پنهان بولغان تونگانی لار وقت نی غنیمت تانیب
(بیلیب) دره دین چقیب انداغ تیکدیلار که بوخان منصب دار
لاری نینگ جان جانلاریني مالک دوزخ قه سپارس ایلادی
تونکانی لار اندین اوتوب کورستانغه باریب بورون اولکان
خانلار نینگ گور لاریغه اوت قویوب اول بیرده متوطن
بولغان برهمن لارنی بتمام قتل ایلادیلار ٭

القصّه اول غازی لار دین سوز ایشتمك کراك کیم خان
بوتودت یوز منصب دار نینك اولگانینی انگلاب لشکرینی
جمع قیلیب بولار بیرله جنگ مغلبه فیلغونچه لیك اوروشمجی
غه کیلماکنی اراده قیلیب اولکه یولده کلگونچه خطایلار بیرله
جنگ قیلیب اونگانلاری شهید بولوب اولماکان لاری غازی
Fol. 207 b. بولوب بیرنچه ناز مانده دوان چینك غه یتی لار اول حالت ده
دوان چینك داکے ایراول لار خبر تاپیب یعقوب قوش بیگی
غه خبر بیر دیلار مونینگ دین ایلگاری بجین خانی داخو
شاخو منکا تولابی ارب لیگ قیلیب تاچیب کیتی برایکی اوغرینی
توتوب بیر سانیکز قولینگر داکے بتمام شهر لاریم نی جساق
قیلیب بیرکوم دور اوزونگز گه وایکی اوغلینگز غه لعل
جونگسه بیریب وانك لیق عمل بیرکوم دوردیب یارلیغ ایبارکان
ایردی بوایش ده یعقوب بیك تولا مشورت ومصلحت قیلدیلار

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

آخر مشورتی بویرگه قرار تاپتیکه داخو شاخوغه مقابله بولوب
عهده سیدین چقارغه کوزی تیماری اول حالت ده جمیع
لشکرباشی دادخواه و جامه دار پانصد دلاور لارنی و
قراول بیگ لارنی و قالغان سرکرده لارو یوزباشی سرهنگ
پنجاه باشی و ده باشی جمع قیلیب یعقوب بیگ اولارغه حکم
قیلدیکه من بویرده تورسام یخشی ایماس من کورله غه باریب
تورسام کراک سیز لار بوکیلگان تونگانی بیرلان جدل قیلمای
یخشی مواساقیلینک لار نیمه لازم دیسه در محل تافتوروب
بیرینک لار داخو شاخو هر شهرگه یتیب کیلسه الدیغه
کیشی چقاریب بیرجایغه توشوروب بازار قیلیب بیرمینک لار
هرقایسکز لارآز تولاتارتوق پیش کش هم بیرینک لارهر
شهرگه کیلکانده نیمه مدعاسی بولسه انی بیلیب منگا عرض
بیریب تورونک لار دیب کورله غه یاندیلار *

القصه داخو و شاخو نینک ارقه سیدین خطایلار
قدم بقدم باسیب کلدیلار خطایلار نینک علم لارنینگ
هیئتی دین یعقوب بیگ که تولا اندیشه پیدا بولدیلار القصه
Fol. 208 a. ذونک تونک نامدار بیرلان یوزمینک لشکر جرارغه بوجانب
لارغه یارلیغ بولغاچ ذونک تونک نامدار هم یارلیغ ایرگاشیب آماده
کارزار بولوب سرداران صف شکن و بیحد عملداران شمشیرزن
لار بیرلان بوطرف لارغه عزیمت قیلیب قطع منازل و طی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

مراحل بیرلان اورُمچی موضعی غه یتکانی نینک بیانی ٭

نظم

اولوغ خاقان عالی سمعی غه مونداغ خبر یتکاچ
بولوب ذونگ تونگ بیلان یوزمینگ چریک مانگماقغه فرمانی
چقیب چین شهریدین ذونگ تونگ بوینکلیغ یارلیغ بولغاچ
بولوب نایب انگالوشی انکاکوب تونگلونگ امبانی
یوروب انداغ یالین تارتیبان ایلاب منازل طی
چریک یتی قمولغه تا اورومچی حد طور فانی

القصه ذونک تونک نامدار ولوشی دارین و قالغان منصب دار تاجدار لار باشلیغ اورومچی غه یتب کیلگانی ٭

القصّه عشور حاکم بیگ نینک احوالاتی نینک و اتا و آناسی نی بیلدورماک نینک بیانیده طیفونندہ ینگی حصار تابعی توفلوق اورتنگی داکی خط مانکدوراو ورغان کویه نینک خدمتیده کی فالتو نینک اوغلی دور فالتو نینک خاتونی رابعه آتلیغ خاتون جلاب ایدی اول اورنینک داکی کویه اول خاتون برلان سازشی بار ایردی بو واقعه دین ایری فالتو نینگ خبری هم بار ایردی ٭

القصّه کورله دا بدولت بیرنیچه کون استقامت قیلیب داخو شاخو بیرلان کوروشوب تونگانی لار نینک کونگلیده لیهانلیقی یوق لیغنی بیلیب انعام و احسان کاشغر طرفیگه رخصت بیریب

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

مانکد ورغانی ۰

Fol. 208 b

القصّه بدولت اوزی هم اطلانیب اقسو طرفیکه قیلیب مانگغانی شولکونی بدولت اتلانادور

غان وقتیده مذکور عشور خزینه لارنی مانگد وروب آرقه سیدین خبردار لیق قیلیب کیلاسن دیب یارلیغ قیلدی خوش بولغای دیب کونکلیده کے نچند مدت دین مقرر قیلغان ایشقه وقت نی غنیمت تانیب همه خزینه لارنی بدولت نینک آرقه سیدین مانگدوروب اوزیگه بیگ بلالاریدین اون ایکی محرم نی همراه قیلیب توقوز آطاغه اون سکز رخلان طلانی زرتنک و زبرتنک قیلیب ارقه لاریغه قراب وقت نی غنیمت تانیب لنداغ سرعت بیرلان روان بولدیکه هر قراول لارغه یتیب بارسه بدولت خطای لارنی توسوب تورغان لشکر باشی لارینک خدمتیغه ایباردی ونچند خاص گف سوز لارنی ایتیب بیردی شول خدمت غه بارورمن دیدی قراول چی لار بدولت نینک یقین خزینه داری دور دیب بو مکارنینک سوزیکه فریفته بولوب هارغان اط لاریغه یخشی اط لارنی بیریب بولغه سالدیلار ۰

القصّه سوزنی بدولت دین ایشتماک کراک

شول کونی بدولت یریم منزل غه باریب توشتی لار جمع قوشون ارکان دولت خزینه و دفینه جمع بولوب قرار تافتی لار

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

Fol. 209 a.

اول وقتیده بدولت قراب کوردیکه حزینه چی عشوردن هیچ خبر قافهاری
خزینه چی لاردین سوردیکه عشور قایده قالدی دیب خزینه چی لار ایدیله
توقوزاط طلانی الیب آرقانک لاردین بارورمن دیب خالیب ایدی دیب
جواب بیردی لار بو سوزنی انکلاب بدولت ارقه سیغه یساول بریرودی
یساول کوردیکه اول جایلاره اصلا دراکی یوق کلیب بدولت که خبر بیردی
شولساعت ارقه سیدین برلشکرباشی نی تورت سرکروه سی نی برله وت
بکردان باغلاب الیب کلینک لاردیب یویوردی ایرقه سی بدولت ارقه
سیغه یانیب کورله غه کیلیب منتظر بولوب توردی اول لشکرباشی تورت
سرکرده سی بیرله بش کون قرارده یانیب کلدیلار عشور بیگ دین هیچ ورکپالاب
دور بدولت نولا ملال و غمگین بولدی اوبقولوت ایرذی بیدار بولدی

القصه ایمدی سوزلی ختن حاکمی نیاز بیگ دین ایشتماك کراك

بدولت کورله دیکان
ییرده تورغانده ختن حاکمی نیاز بیگ داد خواه کورله غه
نورغون تارتوق الیب بارغانیده الیب تارتوق لارینی اوتکازیب
ختن غه یانفالی یته سکز کون قالغانیده بدولتیم نینک اورومچی
خطای طرفیدین ایمین لولمای بدولت کونکلیده آیا نیاز بیگ
خطای طرفیگه خط بیرلان آدم لارینی مانکدورغان ایشی بار
موکین عقل بیرلان فهم قیلیب نیاز بیک نی نیمه تدبیر برلان بند

Fol. 210 b.

قیلاشینی بیلمادی نیاز بیک که دخل قیلای دیسه قوشوندا کے
کته و کچیک که ایشینج قیلالمادی غضبی اورلاب میرزا کمال

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

209. b. دیکان کمان برلان بدولت آلایدا کی خاص مرزا سی مرزا کمال مرزا دیکانکه قراشهردا
کی امیر لشکر حق قلی بیک که بویروغان عنایت نامه سی انداغ ایردیکه بویردین نیازبیک
نی سزحق قلی بیک نینک تحقیق غه بویروغان حساب دا نیازبیک که شبو طریقه جکار
نی قیلیب آلا بینگزغه مانکدورا من کورله شهریکه بارغانده هوشیار بولوب نیاز
بیک نی آدم لاربنی برکا یتیب چمبرجس قیلیب منکا عرضه بریندده دیب شبو
طریقه ده بویروق یازینک دیب مرزا کمال مرزا غه جکار قیل خانیده نیازبیک هریلی
بدولت که ختن دین تارتوق الیب بارغانیده شبو کمال مرزا غه مونیاز حاکم بیک انعام
واحسان قیلورایردی تقصیر مرزام من نیاز حاکم بیک نینک توغریسیدین بدولت
هرطریقه خط چک کف سوز قیلسه وانکلاسه لار البته منکا خبر +

برسونلار دیرایردی شول انعام واحسان لار نینک امیدی ده مرزا کمال
مرزا کورله غه بویروغان عنایت نامه خاص خطی نینک نشانه سینی برخرجه خط
غه فتب مرزا آلدیدا کی خدمتکار قالماق بچه دین نیاز حاکم بیک که چقارغانیده
نیاز حاکم بیگ خاص مرزا سی غه خط نی کوروب اوقوتوب تعلق سپاه آدم لاربنی بربر
آلدیغه خاص قچقریب بوکون بیز لارکه تزیل قیامت بولوب دور جان
بولسه هرنرسه تا نیلور هر بربنک لار باشقه یون لار برلان هجوم
بولمای بردین بردین تانک آتقونجه قورغانچه دین اوزولوب چقیب
210. a. پنهان اولتورونگ لار خدا خواه لاسه من هم ارتا نک لار دین
یتیب بارور من تورت بش کون صبر قلینک لار دیدی
آدم لری خوش بولغایدیب دریا بویغه جمع بولوب
تتوروی اول حالت ده نیاز بیک جان و همیده آغریق

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

بولوب سلام غه بارمادی بدولت محرم ایبار دی
نیازبیگ کسل بوبوب قالایم ایکی اوچ کون دا دوقیلیب
سقایب سهم غه بارورمن دیب اوچور قیلدی اندین
کین نیازبیگ بدولت نینک خاص محرم لاریدین
ایکی محرم نی بربر تحفر تیب اولار غه تولا وعده وعیه
لازمی قیلیب هربریک بش منینگ طلادین انعام واحسان قیلیب اولار
نینک کونکل لارینی خوش قیلدیلار هربرمحرم نینک قول لارینه برکشی لیک دین
زهر بردی بربریدین خبر تا پمادی بو زهرنی
بوکون ایرته محل تا پیب بدولت غه سالیب
بربینگ دیدی بو ایکی محرم خوش بولغای دیب
یا نیب چقتی اول کورنمک لار فل نینک ومنصب
نینک امیدیده خبر دار لیق قیلیب توردی اوچونچی
کونی بارگاه غه هم سلام غه کیلمای بدولت
برسرکرده نی نیازبیک نی یوقلاب کلینک دیب
یوبرودی اول سرکرده چاربرغه باردی نیازبیک کورو
نوش برمادی خاص آدم لاری چقیب بیکم دارو ایچیب
ایدی سهم غه هم بارالمادی دیدی اوزلاری برلان هم کورو
شکالی فرصتی یوق دیب یاندوردی اول حال نی بدولت که کلیب
بیان قیلدی بدولت مرزا کمال مرزا نواسرار نی بیلیندور
کانین +

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

میرزا نی اوزی اوروب اولتوردی حرکت نینگ زیاده لیکیدین
تشنه بولوب سوغاق چای دیدی اول توزکوز محرم نینگ بیری
وقت نی غنیمت بیلیب زهر نی چایغه تاشلاب بیردی بنصیر
ساعتدین کین تشنه لیکی بغایت زیاده بولوب ینه رخنه چای
دیدی ینه بیر نابکار محرم هم وقت نی غنیمت بیلیب زهر نی
چایغه سالیب بیردی بوایکی زهر بیر بولوب شول ساعت
جان بحق تسلیم قیلدی (قَالُوْٓا اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّآ اِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ)۔

القصّه سوزنی نیاز بیگ دین ایشتماک کرک بوایکی
محرم انعام و منصب نینگ امیدی بیرله نیاز بیگ قاشیغه
بوخوشخبر نی الیب کیردی نیاز بیک بو سوزنی انکلاب
بوایکی محرم نی ایچکریگا چادرغه الیب کیریب دستورخان
سالدی نیاز بیگ تاشقاری چقیب آدم لاریکه بویرو دیکه
بوایکی محرم نی چمبرچس قیلیب باغلاب بیرجایغه کوب
قیونک لاردیب امر قیلدی آدم لاری خوش بولغای دیب
انداغ قیلدی بوایکی محرم شولکونی بدولت نینگ قصاصیغه کیتتی۔

القصّه نیاز حاکم بیگ دریانینگ ارالقی نچند کونلوک
ایدی نیازبیگ اضطراب بیرلان بیرکیچه کوندوزده دریا
بوییغه تیب باردی اولکو تلاردہ دریاغه سونهایت نورغون
کیلگان وقتی ایردی اول حالت ده کیمه چیگه حکم قیلدیکه
آدم لاریم نی کیمه بیرله اوتکارگیل دیدی کیمه چی کیمه نی

Fol. 211 a.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

طیار قیلیب دریاغه سالیب آدم لارینی اوتکار دی اندین اوزی مقرّب سرکرده لاری بیرلان کیمه گه توشوب دریا نینگ اوطرفیگه صحّت سلامت اوتوب بولوب کیمه لارنی چاقیب سیندوروب دریاغه قیوب بیریب بی غم بولوب بش کون دریا لبیده عیش وعشرت غه مشغول بولدی بش کوندین کین +

القصّه اول حالت داکور لاداکے لشکر باشی جامدار باشلیغ نیاز بیگ قاچیب کیتکانی نی انگلاب

اکابر اشراف لار مشورت قیلیب عمر قل پانصد نی تورت یوز سکسن قفچاق آدم لاری بیرلان مکمّل بولوب نیاز بیک نینگ ارقه سیدین قوغلاب سرعت بیرلان دریا لبیغه کلیب کوردیکله دریا نینگ اوطرفیده عیش عشرت غه مشغول بولوب دور بولار دریاغه قراسه لار دریاغه سیل کلیب سوغه تولوب دور کیمه ایزدیب دریا نینگ یوقاری تونیگه انداغ سرعت برلان یوگورديکم کیمه دین ویا کیمه چی لار دین هیچ نشان تاپمادی عمر قل پانصد غضبناک بولوب ملطق آتماقغه توردی ملطق نینگ اوقی سوغه توشتی ملطق هیچ کارغه کیلمادی بولار اوچ کونچه لیک شول پرده ناعلاج توروب قالدی +

القصّه سوز نیاز بیگ دین ایشتماک کراک

پشنبی کونی نیاز حاکم بیگ صبح وقتیده ختن طرفیکه باد صرصر دیک روان بولدی عمر قلی پانصد هم آرقه سیغه

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

Fol. 211 b.

یاندی نیاز بیگ ختن غه باریب ختن اهلی نی جمع قیلیب بدولت
اولدی من بولسام یارکند لیک من سیز لارگه اوز رأیم بیرلا
ظلم قیلغان ایماس یعقوب بیک نینک بویروغانیچه قیلغان
من بولسام سیز لارگه اتاسیز لار بولسانگ لار منکا بلا یارکند
لیک ختن لیک بولسه همه میز بیر دور دیب فریفته بیریب
یورت کته لاریغه تون وطلا و تنگه لار انعام و احسان قیلیب
بولارنی اوزیگه رام قیلیب ایدیکه بویورت لار قدیمدین
خطای نینک دور خطای هم یقین کیلدی داخو شاخو
بولسه هم کلیب تورو بدور ایمدی حکیم خان تورہ هم بار
قنچاق قرغیز انینگ آرقه سیغه کیرا دور بدولت نینک کورله
ده حق قلی بیگ اوغلی بار دور قراتیگین لیک شهر سبز لیک
سپاه لار اونی اولوغ کوتارا دور بیگ قلی بیگ کاشغر ده بار
دور خوقند لیک اندیجانلیق لار واوش لوق لار اونی اولوغ
کوتارا دور بیز لار بولساق یوز تیمزنی بش آلته آی ساقلاب
اندیجانلیق کیرگوزمای جان ساقلا ساق خطای کیلسه بیشانگ
خودین قوتولور میز دیب مشورت کور ساتتی بو مشورت
ختن اهلیغه نهایتی معقول کلدی +

القصّه سوزنی حق قلی بیگ دین ایشتماک کراک کورله داکی امیر لشکر لار جاملار باشلیغ ارکان دولت نینک کته لاری مشورت ومصلحت قیلیب بدولت نینک

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

اولگانی نی آشکارا قیلمای بدولت نینک نامیده قراشهردا کے حق قلی
بیگ که عنایت نامه فتیب بدولت مرحوم نینک مهر لاریني باسیب ایبارردی
تورت کونده حق قلی بیگ یتیب کلدی ایبارگان عنایت نینک مضمونی اول
ایردیکه منینگ آلدیمغه درمحل یتیب کلینگ منینگ سیزگه اوزآغزیم
بیرلان قیلا دورگفیم بار اوزاورنو بینگزده لشکرباشی نی تعین
قیلیب قیوب درحال یتیب کیلینگ نامه تمام و السلام دیب خط
نی تمام قیلدی حق قلی بیگ کلگونچه لیک لشکر باشی برلان
جامدار سلام خانه ده باسیب اولتوردی بدولت نینک اولو
کینی حسابیده قیلیب سلام خانه ده تکید که
یولاب روبرو ده اولتورغوزوب قویدی بو واقعه دین خبر
تاپقان لارنی بتمام ایچکری اویلارگه چمبرچس قیلیب پرکتیب
قویدی بتمام ارکان دولت تورت کونچه لیک اولوک که سلام
قیلیب عبودیت نی برجا کلتوروب توردی لار بشنجی کیچه
سی حق قلی بیگ یتیب کلدی همهٔ سرکرده لار جمع بولوب
بولغان واقعه نی بیر بیر بیان قیلدی اول کیچه نی تانگ آتقونچه
زاری و تضرّع بیرلان اوتکاردی آندین حق قلی بیگ بدولت
نینگ جسدینی کاشغرغه الیب مانگدی شولحالت ده قپچاق
لار بوزولوب حاکم خان توره‌ام نی پادشاه کو تادیب بوزولدی
آندین حق قلی بیگ نینک ارقه سیدین قوغلاری حق قلی بیگ
الیب چقان خزینه لارنی هرجایده هرجایده تاشلاب

Fol. 212. b.

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

کیتتی اول قفچاق لار طلا لارغه فریفته بولوب قالدی
حق قلی بیگ کیجه وکوندوز یول یوروب مرال باشی تابعی
چهار باغقه یتیب کلدی ایمدی سوزنی کاشغر داکی
اکاسی بیگ قلی بیگ دین ایشتماک کرک ایرسه
حق قلی بیگ ننگ اتاسی بدولت نینگ حسدینی الیب کلگانی نی
اکاسی بیگ قلی انگلاب اینم کاشغرغه کلیب مندین پادشالیق
نی تارتیب آلا دور دیب بدگمانلیق قیلیب احرار قلی لشکر
باشینی استقبال قیلماق غه بویرودی اوزی نینگ خاص
ساتیب آلغان قراتیکین لیک قلی بار ایدی عملی مزاخور باشی
ایردی آنی خلوتکه چقرتیب اول قلغه واقعه نی بیر بیر بیان قیلدی
اول قسم بیردی شبرخنجر بیرلان حق قلی بیگ نی بوغوزلا
یمن دیب ینه بیراوزی نینگ نمک خورده دروازه بند
یوز باشی سی بار ایردی آنینگ قولیغه اتاسی بدولت غه
سلطان روم ایبارگان اول ملطق نی اکاسی بیگ قلی بیگ
کابیرگان ایردی اول ملطق نی یوز باشی نینگ قولیغه بیردی
شبو ملطق بیرلان حق قلی بیگ نی آتار من دیب قسم بیردی
احرار قلی لشکر باشی بو مصلحت دین نی خبر ایردی آلدیغه
باریب یولده روبرو بولوب کوروشتی ویغلاشتی آندین
کین لشکر باشی حق قلی نینگ اوزانگو سینی باسیب اطلاندی
دی اولحالت ده یوز باشی نابکار اول رستم صفت پهلوان

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

حق قلی بیگ نی اول ملطق بیرله انداغ آتتی کم اوق بیلیدین
تیگیب معده سیدین چقیب کیتی اول حالت ده اول مراخورباشی
خنجر بیرلان باشی نی تنیدین جدا قیلدی همهٔ دولت چراغی
اوچتی قالوآ انا لله و انا الیه راجعون بو حالت دا اول ایکی لاطرفدا
کی لشکر هوشیدین کتیب ینه هوشیغه کیلیب زار تضرع نی
فلک گا یتکوردی هر ایکی لا زیرک و دانا لار دولت ننگ
زوال بو لغانینی بیلیب ایلیک لاریني تیشلاب حیران و سرگردان
Fol. 213 a. بولدی بو ایکی نابکار زار تضرع نینگ وقتی ایماس دور اولوغ
نینگ حکمی نی توتماق کراک دیب حق قلی بیگ ننگ جسدینی
شول پیرگا تاشلاب نمازینی هم اوقومای دفن هم قیلدو رمای
بدولت نینگ جسدینی الیب کاشغر طرفیکه مانگدی۔

ایمدی سوزنی خاقان منصب داری زونکتونک نامدار و عشور حاکم دین ایشتماک

کراک زونکتونک نامدارنی بو قسم نورغون چریک و
علم لاری بیرلان بو طرف لارگه عزیمت کو رشتگان خبر
لاریني انکلاب بی حساب لشکر آوباش لار اپچدین فضل
الهی اعانتی و اقبال خاقانی مددی بیرله و پنجند خاص
محرم بیگ بلا لاری بیرلان بی مباحا وقت نی غنیمت تافیب
تازونکتونگ ایر اول لاریغه تیشتی زونکتونک هم انکلاب
بارگاهیغه چرلاب کورونوش ایشیکینی آچقانی بیگم گه حد

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

دین فزون التفات مرحمت ایلاب باشیغه تاج شاهانه قرقره
بیرلان سرفراز قیلغانی بیکم هم سجده تحیت رسمین بجاکیلتیو در
گاندین کین بویورت لارنینگ احوالین عرض ایلاب چونگ
کیچمیک نینگ هر نوع قصوراتین درخواست قیلیب تیلاگانی
زونگتونگ هم سمع رضا بیرله انگلاب قبول توتوب مرتبهٔ
سیاستدین توشوب فقرالار اوزره رحم شفقت غه ایلیک
اوز اتفانی آندین لشکر بی پایان بیرله اوروپچی دین چقیب
طورفان سرحدیغه یتکانی نینگ بیانی ٭

نظم

بیگم بسیار دانا لیغ بیلان بو ایشنی فهم ایلاب
قیلیب حق غه توکّل قیلمایین بیر زرّه پروانی
قیلیب رستم کبی غیرت لباسین ایلابان دربر
بولوب رخشیغه راکب گوییا سام ونریمانی
الیب ایلکی که نیزه اژدهای جان ستان ینگلیغ
قلچ قلقان توتوب یوردی مبارز مرد میدانی
نچه خاصان محرم لار بیگم گه هر طرف ناظر
ولی قیلمای نظر اموال زرنی قوتقوزوب جان نی
بو غیرت بیرله جرءت اوزکه شه لار دین قچان کیلگای
اگر بولسه بولک کیمسه قتولماس بولسه مینگ جانی

Fol. 813 b.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

چقیب بولغونچه لشکر دین بیریب ملطق غه کوب اوتلار
قیلیب بد خواه نی مقهور یول توتتی بآسانی
بوینگلیغ رزم ایلاب مطلقا اسلام غه یول بیرمای
چقیب لاچین صفت ایل ایچره قیلدی لشکر شیطانی
یوروب چندین منازل خوف دشمندین بولوب فارغ
خرام ایلاب اوروچی غه یتیب توشکاندهٔ شول آنی
ایراول لار کوروب انداغ که زونگتونگ ساری یول باشلاب
کوروب لوشی بیلان تونگلونگ قیلیب کوپ آفرین آنی
بس آندین باشلامیش رخصت بیلان زونگتونگ جنابیغه
کوروب زونگتونگ بیگم نی کوب نوازش قیلدی احسانی
سوراب بارچه عملداران بیگم دین اول سفر رنجین
قیلیب کوپ وعده لار بیرمیش مرصع تاج شاهانی
بیکیم عرض ایتی لار تو ختاب همه ایل نی قیلیب درخواست
تیلاب ذونگ تونگ بیله خاندین تمن مینگ قسم دعوانی
تافیب اول پیرده بخشش بارچه اهل نینگ نیک ایله بدلم
اوشول بخشش غه داخل قیلدیلار حتی که تونگانی
بوینگلیغ بارچه غه یخشی قیلیب خاقانغه عرض ایلاب
چریک قوزغالدی آندین گویا دریای عمانی
بسی هشیار زیرک فهم فطرت لیک کلیب ذونگتونگ
بورنگ دریای لشکر باشلابان تاکلدی طوفانی

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

یوروب کلیگونچه طورماندین الیب کورلی بوگورنی هم
کیلینگانچه الیب بیر بیر کوچار دایله شهیانی
Fol. 214 a. یوروب سرعت بیلان زونگ تونگ بهادر بادصرصر دیک
الیب صارام دبای واقسوغه بولدی فوج خاقانی
چریک آقسوغه توشکاننی بیلیب یارکنده یونس جان
سریق قولغه قاچیب جان وهمیدین چون بید لرزانی
قیوب بیر میش توتولغان ده بیگم لار چون قیلب درخواست
قتولماس ایردی انداغ بولماسه گربولسه مینگ جانی

القصّه ذونگتونگ نامدار جمیع منصب دار
لاری بیرلان آقسوغه توشکانی تاریخ قه بیر
A. H. 1294 A. D. 1877 مینگ ایکی یوز توقسان تورت یارکند حسابیده
بلیق ییلی ماه ذوالحجه نینگ اون التی سه کونی
ذونگتونگ باشلیغ اوچ امیر لشکر هر قیسی
اوز چریک لارینی الیب یارکند۔ کاشغر۔ ختن
گه برابر بیر کونده کیلیب توشکانی۔
القصّه نورغون چریک زمین فرشیغه سیغمای
چریک اوچ بولونوب اوچ تمن چریک بیلان ذونگتونگ
اوز لاری یارکند طرفیگه وایکی تمن چریک بیله یوتونگ

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

لونگ نی کاشغر اوزره سیغه وایکی تمن چریک بیلان
دونکداریں نی ختن شهر لاریگه یارلیغ قیلیب یارکند دین
بیرتمن چریک بیرلان جانگتونگلونگ نی لوا اوزه سیکه
تورت تمن چریک بیرلان جانگ لوشی اقسوده اولتوردی

نظم

چریک آقسوده توردی توفلاشیب بیر فرشیغه سیغمای
بو باعث دین بولونما کلیک کازونگتونگ قیلدی فرمانی
توروب آقسوده جارگلوشی یوروب کاشغرغه یوتونگلونگ
سوروب مینک یولغه اول راخودیگان شرمنده رسوانی
توتوب شوخونے یوتونگلونگ امان بیرمای جبال ایچره
بسی شدّ تده ذونکتونک حکم بیرلان ایلادی فانی
بولوب اقبال خاقانی دمادم آلدیده رهبر
یتیب بارماسده اقبالی تصرف قلدی کاشغرانی
کیلیب اول بیل ساوُق انداغکه ذونگتونگ لارغه یول باشلاب
توتوب بیرماک کا اوغریغی یولوب یول یولدا دربانی
ساوق هم کیلدی خاقان لشکری ده امر حق بیرلان
قچان موندا غ ساوق بولغان اوتوب چندین زمستانی
یوروب یارکند طرف ختن ساریغه دونگدارین
لوا اوستیکه جانگتونگلونگ بولار یارکند خان آمبانی

Fol. 214 b.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

قاچشتی اوغریلار هر ساری جان بیزگه غنیمت دیب
اولوغ دریا ایچنده بارمودیب اوچقونچه امکانی
بواشنا کلدی یارکندگه جهاننی بتراتیب زونگتونگ
کولوب تن ملکیده سودا هجومی قیلدی طغیانی
علم لارکوب لیکیدین بیریونیگه اصلی کون توشمای
سنانلارکشرتیدین چین یولی بولدی نیستانی
شهرآلدیغه کلگاچ بو صفت نورغون چریک بیرلان
جهانباغ موضعیده توردی اوغری بار مودیب قانی
قاچیب کیتی دیبان بارچه خلایق عرضه ایتی لار
شهر ایچره اوتوب ذونگتونگ بهادر شاد خندانی
ختن بارغاندا دونگدارین نهایت سیز چریک بیرلان
آلیب ملکِ ختن نی قطع ایتیب چندین بیابانی
توروب بیرنجه کون لار یارکند شهری اراذو نکتونک
امان تجقردی خط جا فلان تمامی شهر و صحرانی
عنایت قیلدی آندین التفات ایلاب کچیک چونگ غه
همه کارینی قیلسون آلماسون .بی وجه آلبانی
خلایق یارلیغ انگلاب اولوغ خانغه دعا ایلاب
بغایت شاد لیغ دین سیغمایین جسمی اراجانی

(تمام)

CC-0. Agamnigam Digital Preservation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

PRINTED AT THE MUFID-I-'AM PRESS, LAHORE.

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh